Hayat

SAYI : 26
26 HAZİRAN 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

MARMARA'NIN DERİNLİKLERİNDE

Marmaradaki
balıkları,
derinlikleri
ve burada yapılan
araştırmaları gösteren

BÜYÜK RENKLİ RÖPORTAJ

Ortadaki tablo :

VARNA MEYDAN MUHAREBESİ

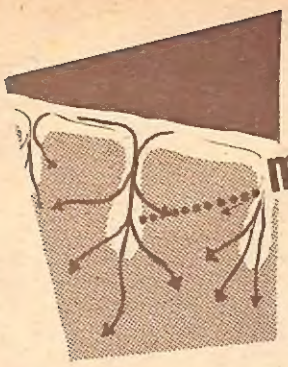

mesamata kadar nüfuz

işte suyun yapamıyacağı bir temizlik!....

Filhakika, POND'S COLD (Gece) kremi cildinizin mesamelerine kadar nüfuz ederek orada sindirilmiş makyaj kalıntıları ile toz, ter ve diğer tahripkâr maddeleri massederek cildinizi temizler, besler ve yumuşatır.

POND'S VANISHING (Gündüz) kremi makyajınıza en müsait zemini hazırlar ve pudranızı bütün gün devamınca idame ettirir.

POND'S
KREMLERİ

Güzelliğiniz için POND'S C ve POND'S V birbirini tamamlar.

4

Vücut güzelliğini ve tenasübünüzü, bütün gözleri kamaştırıcı ölçülerde muhafaza edebilmek için, şişmanlamak korkusu duymadan, zevkle ve bol bol yiyeceğiniz yegâne yemek nefis PİYALE makarnasıdır.

AĞIZ TADI...

PİYALE ADI...

PİYALE
makarnası

PİYALE MAKARNASI

ŞİŞMANLATMADAN BESLER

SAUNA

SAUNA NEDİR?

- Bir Fin hamamı
- İstanbulun en modern banyosu
- Mikropsuz havalı banyo
- Mevcut en iyi temizlenme banyosu
- Hastalıkları önleyen en iyi vasıta
- Hayret verici başarılar sağlayan tedavi banyosu
- Milyonlara sıhhatini iade ve idame eden banyo
- Sıhhatten anlayan ve onu sevenin banyosu
- Her ileri görüşlü'nün tanıdığı bir banyo
- Anlayışlı insanların buluşma yeri
- Modern insan için bir zaruret
- İnsanı genç, güzel ve zarif tutan bir vasıta
- Sporcu için en iyi idman
- Yaşamanın zevkini arttıran bir hâdise
- Size de birçok bakımdan fayda sağlayacak banyo
- Size yaz'ı güzelleştirecek bir banyo

SAUNA'yı tanımayan fırsat kaçırmış sayılır.

Daha mütemmim malûmat edinmek istiyenlere talep üzerine 72 sahifelik bol resimli KÜÇÜK SAUNA EL KİTABI bedelsiz olarak gönderilir.

20.000 Lira İKRAMİYELİ MÜSABAKA

Bilginizi deneyiniz!

250 Mükâfat:

1. ci Mükâfat: İstenildiği kadar gelinmek şartiyle SAUNA'ya bir senelik serbest giriş (1. ci Mevki) ve 20 Masaj Değer: 2000.— TL.
2. ci Mükâfat: İstenildiği kadar gelinmek şartiyle SAUNA'ya 1/2 senelik serbest giriş (1. ci Mevki) ve 10 Masaj. Değeri: 1000.— TL.
3.-10. Mükâfat: Her biri 30 SAUNA giriş kartı, beher ikramiye değeri: 450.— TL.
11.-20. Mükâfat: Her biri 20 SAUNA giriş kartı, beher ikramiye değeri: 300.— TL.
21.-50. Mükâfat: Her biri 10 SAUNA giriş kartı, beher ikramiye değeri: 150.— TL.
51.-100. Mükâfat: Her biri 5 SAUNA giriş kartı, beher ikramiye değeri: 75.— TL.
101.-150. Mükâfat: Her biri 3 SAUNA giriş kartı, beher ikramiye değeri: 45.— TL.
151.-250. Mükâfat: Her biri 1 SAUNA giriş kartı, beher ikramiye değeri: 15.— TL.

Soru 1. Hararete tahammül edemiyenler, nefes darlığı veya kalb hastalığı olanlar da dahil olmak üzere herkes neden SAUNA'da 90 derece hararete tahammül edebiliyor da açıkta veya diğer banyolarda ekseriya 30 - 40 derece hararete tahammül edemiyor?

Soru 2. Neden evdeki veya plâjdaki bir banyo hiç bir zaman SAUNA'nın yerini doldura mıyor?

Soru 3 .SAUNA'ya neden yaz aylarında dahi — evet bilhassa yazın — her hafta muntazaman devam etmek lâzımdır?

Radar Reklam

Müsabakaya İştirak Şartları:

1.) Her şahıs ancak bir mektup yollıyabilir.
2.) Mektuplarda, gönderenin okunaklı adresi ile 3 sorunun cevabından başka hiç bir şey yazılmıyacaktır.
3.) Mektuplar en geç 31.8.1959 tarihinde yollanmış olmalıdır. Posta damgasının tarihi muteber sayılır.
4.) Doğru cevapların tesbiti ve mükâfatların dağıtılması müsabakaya iştirak edenlerden seçilecek bir komite tarafından icra edilecektir. Komitenin vereceği kararlara itiraz veya kanuni yollara tevessül edilemez.
5.) Kazananların her biri ayrı ayrı haberdar edilecek ve bunların listesi SAUNA salonlarına asılacaktır.

SAUNA İşletmeleri Kom. Şti. Cihangir, Altıpatlar Sokak, İstanbul. Tel: 49 29 91

Hayat

AGNES LAURENT

HAFTALIK MECMUA

YIL : 4 SIRA No : 142
SAYI : 26 CİLT : I 1959

SAHİBİ : Şevket RADO
NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES
YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI
REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA
Hikmet ANDAÇ
RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER
Oral ORHON
FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.
TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.
İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56
DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.
BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.
İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.
ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

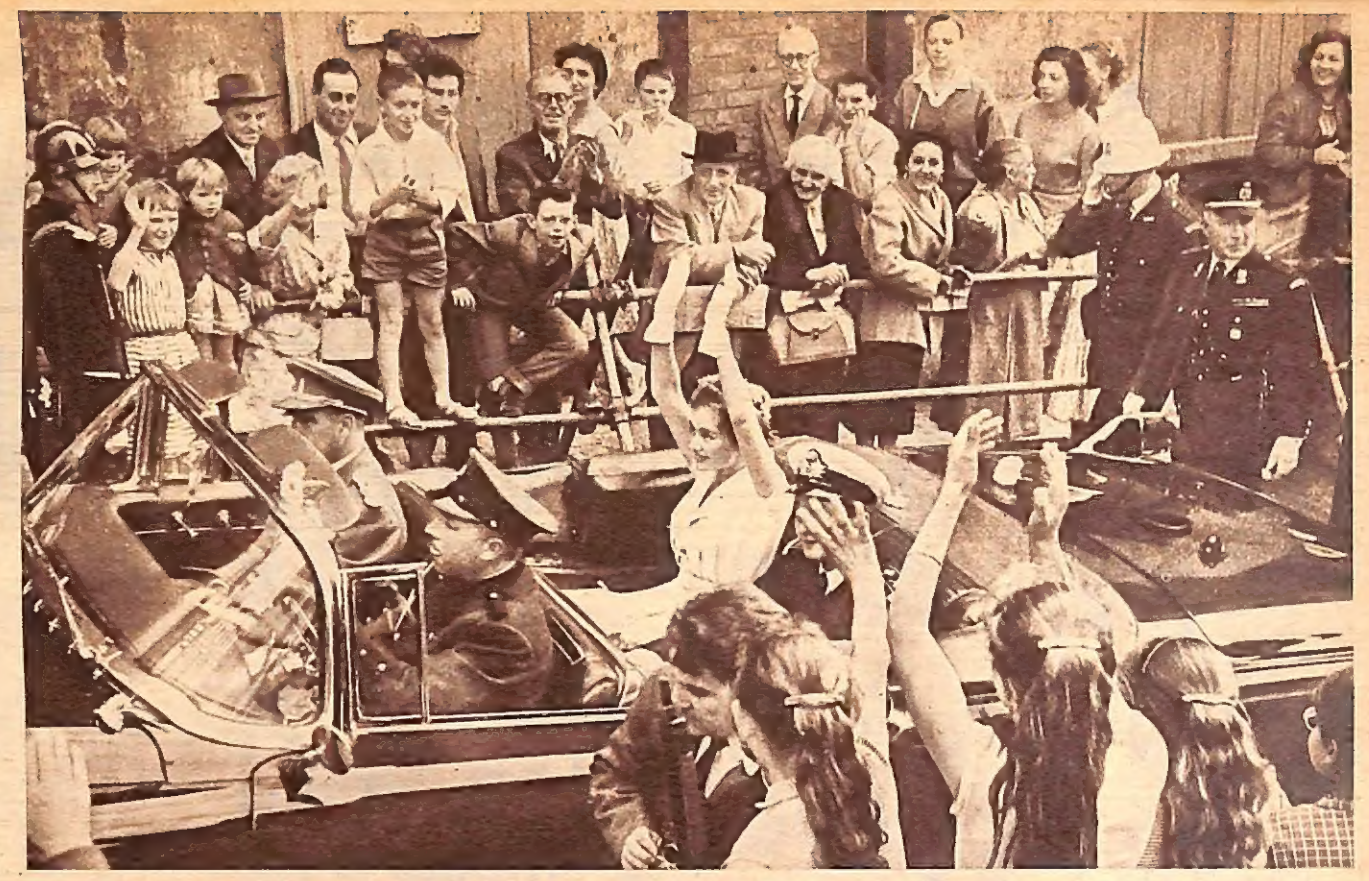

GELİN GELİYOR — Belçika tahtının vârisi Prens Albert ile 21 yaşındaki nişanlısı İtalyan Prensesi Paola Ruffo di Calabria, halkın samimi tezahürleri arasında, şahane düğüne sahne olacak olan Brüksel şehri sokaklarında.

Avrupanın Beklediği Düğün Bu Hafta!

Bütün Belçika ona hayran. Avrupanın en güzel Prensesi Paola ile Belçika Kıralının kardeşi Prens Albert'in yıldırım gibi gelişen aşkları, dünya efkârını ve matbuatını pek gafil avladı. Dedikodusu bile yapılamadan 2 temmuzda düğünleri oluyor.

İKİ VEDA BUSESİ — Nikâh işindeki bazı müşküller, Roma hava alanında Prensesi uğurlayan annesi Donna Luisa'nın gözlerini hâlâ yaşartıyor (üstte) Bir müddet önce Prensesle son hazırlıkları tesbit eden Prens Albert de Brüksel'e dönerken nişanlısından veda busesini almayı ihmal etmemişti (yanda).

DAMAT AİLESİ — Nikâhı Papa kıyacaktı. Fakat Belçika hükümetinin ısrarı üzerine nikâh Brüksel'de kıyılacak. Leopold'un genç ve aristokrat olmayan, Belçika'da da pek sevilmeyen karısının yeni geline ısınmadığı da rivayet olunmaktadır. Yanda Albert'in doğum yıl dönümü münasebetiyle müstakbel gelinle birlikte resim çektiren kıral ailesi görülüyor. Soldan itibaren Belçika Kıralı Baudouin, Prenses Marie - Cristine, Prenses Marie - Esmeralda ve Prenses Liliane (Leopold'un karısı) Prens Albert, Prenses Paola, eski Kıral Leopold, Prens Alexandre.

REİSİCUMHUR CELÂL BAYAR, ROMADA

Reisicumhur Celâl Bayar ve refikaları beraberlerindeki heyetle, İtalyan Cumhurbaşkanı ekselâns Gronchi'nin Türkiyeyi ziyaretini iade maksadiyle, İtalyaya resmî bir ziyarette bulundular. Yukarıda, Bayar'ın misafir edildiği muhteşem Kirinal Sarayında verilen bir resmi kabulde (soldan sağa) Bayar, Bayan Gronchi, Reşide Bayar, ekselâns Gronchi görülüyor. Yanda da, Bayar ve Gronchi açık bir otomobilde meşhur Constantin Takının önünde görülmektedir.

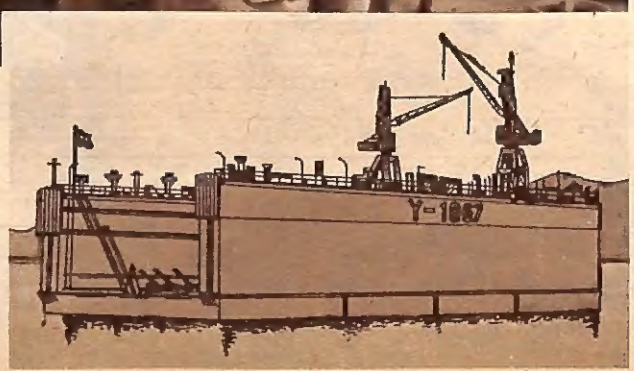

YÜZER HAVUZ 12 haziran günü, Gölcük'te, Türk - Amerikan dostluğunun yeni bir tezahürü görüldü. Amerikan Yardımından sağlanan yanda krokisini verdiğimiz 4500 tonluk modern Yüzer Havuz, Deniz Kuvvetlerimize teslim edilerek hizmete girdi. Resim Amerikan Elçisi Mr. Warren ile Deniz Kuvvetleri Kumandanı Koramiral F. Korutürk'ü millî marşları dinlerken gösteriyor.

GELECEK HAFTA

Hayat

ta

3

yeni tefrika

1

Collins'ten yeni bir şaheser:

YAŞAYAN ÖLÜ

Rüya Kadın ve Donmuş Deniz'den daha heyecanlı, daha esrarengiz, daha çekici olan bu büyük romanda Collins'in ustası olduğu iki konu, aşk ve macera yine yan yana yürümektedir.

Ayrıca

HAYAT GELECEK HAFTA

GELECEK HAFTA

2

General Hamiltonun karşısındaki Türk komutanı, Çanakkale Muharebelerini anlatıyor...

Askerlik tarihimize "Yanya Müdafii„ ismiyle geçmiş olan

ESAT PAŞANIN ÇANAKKALE HÂTIRALARI

Çanakkalede dövüşen düşman Başkumandanı General Hamilton'un hâtıralarını tercüme etmiştik. Okuyucularımız tarafından büyük bir alâka ve dikkatle karşılanan bu hâtıralar o zaman düşman hatlarındaki dehşeti çok iyi anlatıyordu. Şimdi de Çanakkalede dövüşen III. Kolordu Kumandanı **ESAT PAŞA:**

Aynı günlerde Türk hatlarında

geçen vakaları birer birer ve açık açık anlatıyor. Ateş hatlarındaki bu iki generalin,

General Hamilton ve Esat Paşa'nın

aynı tarihlerde ve hemen hemen aynı günlerde yazdıkları, her satırı barut kokan bu harb hâtıralarını yan yana getirdiğiniz zaman, Çanakkalenin destanlı tarihinin tamamen aydınlandığını göreceksiniz.

3

Hollywood terzilerinin en namlısı, Paramount stüdyosunun kostüm şefi Edith Head'ın Amerikada satış rekorları kıran hâtıraları

YILDIZLARI GİYDİRİYORUM

Bu tefrikada:

Elbiselerinin bütün pasaklılığına rağmen Anna Magnani'nin en lüks iç çamaşırı giyen yıldız olduğunu,

Heddy Lamarr'ın zayıf olduğu halde elbiselerinde vatkadan nefret ettiğini,

Sophia Loren'in katiyen Blu Cin giymek istemediğini ve büyük yıldızların bunun gibi yüzlerce hususiyetini öğrenecek, mahremiyetlerine gireceksiniz.

Aynı zamanda Edith Head, enteresan hikâyelerinin yanı sıra, tecrübelerine dayanarak Hayat'ın kadın okuyucularına giyim ve moda hakkında tavsiyelerde bulunacaktır.

okuyucularına

5 RENKLİ

Turistik ve iktisadî bir

TÜRKİYE HARİTASI

hediye ediyor ve

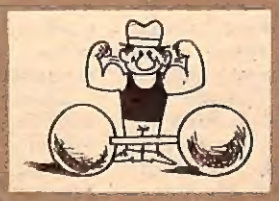

Kendi arzusu ile emekliye ayrılan dostumuz Antonio'nun yerinde **ZIPZIP ŞAMPİYON** namıyla mâruf sporcu **HUGO**'yu takdim ediyor.

Hayat IN YENİ CİLDİNDE

Sohbet KÖŞESİ

DÜŞÜNÜLMÜŞ OLMANIN BAHTİYARLIĞI

İNSANLARA saadet getiren hallerden biri de nedir bilir misiniz? Düşünüldüğünü, başkaları tarafından düşünüldüğünü bilmek. Çocuk mesuttur, çünkü annesiyle babasının kendisini düşündüklerini çok iyi bilir ve çocukluk boyunca süren saadet de bu bilgiye dayanır. Kocasının kendisini düşündüğünü bildiği müddetçe kadın, karısının kendisini düşündüğünden emin oldukça erkek mesuttur. Evlâtlarının kendilerini düşünmekte olduklarını hisseden anne-baba da bu duygu ile mesut olurlar.

Düşünmenin, hiç değilse burada bahsini etmek istediğimiz, karşılığında bir menfaat beklemeden başkalarını düşünmenin sevgiden geldiği muhakkaktır. Düşünülmüş olmak da bu yüzden insanı bahtiyar eder.

Hayatta sevilmeyi ve düşünülmeyi bu kadar istememiz yalnız kalmaktan korktuğumuz içindir. Ama bu yalnızlık, bir bekâr adamın bir odada tek başına oturması gibi maddi mânasında yalnızlık değil, sevilmemiye, düşünülmemiye, hatırlanmamıya mahkûm olmak tarzındaki yalnızlıktır. Kalabalık ortasında yapyalnız kalan böyle bir insan bir çölde yalnız kalmış adamdan çok daha bedbaht, çok daha ümitsizdir. Susuzluktan ölmenin sevgisizlikten ölmek kadar acı olacağını hiç zannetmiyorum.

Buna mukabil sevildiklerini, düşünüldüklerini bilen insanlar, hayatın omuzlarına yüklediği ağırlıklar ne derece tahammül edilmez olursa olsun kendilerini hafif ve gönüllerini yaşama sevinciyle daima dolu hissederler. Düşünülmüş olmanın, hatırlanmış olmanın insanları ne kadar mesud ettiğini bayram tebriklerinden, uzaktan gelen mektupların gönüllere verdiği heyecandan, birine verdiğiniz ufak bir hediyenin onda yarattığı sevinçten anlıyabilirsiniz. Düşünmeyi varlığın sebebi sayan Descartes filozof: «Düşünüyorum, öyle ise varım» demiş. Bu büyük sözün taşıdığı hakikati his âlemine nakledersek, onu: «Düşünülüyorum, öyle ise mesudum» tarzında söylememiz lâzım gelir ve insanların hisleriyle yaşadıkları, ancak onlar sağlam kaldıkça ayakta durabildikleri göz önünde tutulursa bu sözün taşıdığı mâna da hakikatin ta kendisi olur. Çünkü düşünülmediklerini hissettikleri andan itibaren insanlar mânevi bir çöküntüye mâruz kalır ve yavaş yavaş kimsesiz kaldıklarını anlıyarak bedbaht olurlar.

Onun için hayatta saadetin tadını başkalarına da tattırmak istiyorsanız onları düşündüğünüzü belli edecek fırsatları kaçırmayınız. Bunu bilhassa etrafınızdakilere, en yakınlarınıza yapınız. Onların dertleriyle alâkadar olunuz ve elinizden bir yardım geliyorsa onu esirgemeyiniz. Sizden hiç yardım beklemiyenler bile kendileriyle meşgul olduğunuzu görürlerse sevinecekleridir. Bunu etrafınızdakilere yaptığınız zaman onların yüreklerini kaplıyan saadet muhakkak ki size de bulaşacak, onları da sizi düşünen insanlar haline getireceksiniz. Düşünülmüş olmanın bahtiyarlığı, göreceksiniz, sizi o zaman ne kadar saracaktır.

ŞEVKET RADO

Asılzade Ve Mi

Almanyanın politik ve ekonomik hayatında skandaller yaratan Rosemarie Nitribitt'in hikâyesi 1958 yılında Almanyada filme alınmıştı. Başrolünü eski Avusturya güzellik kıraliçelerinden Nadja Tiller'in temsil ettiği bu kordele piyasaya çıkarıldığı zaman Almanyada şiddetli bir tepki ile karşılandı. Daha sonra filmin Alman Film Prodüktörleri Birliği tarafından geçen yılki Venedik Festivalinde gösterilmek üzere seçilmesi Alman Dışişleri Vekâletinin protestosuna sebep oldu. Fakat kopan gürültülere rağmen bu ilgi çekici eser Venedikte gösterilecek ve sanat çevrelerinde gördüğü rağbetin yanı sıra hâsılat bakımından şaşırtıcı sonuçlar verecekti. Filmin kısa zamanda kazandığı çifte başarı Alman prodüktörlerini harekete geçirerek aynı hikâye üzerine kurulmuş yeni bir kordele daha çevirtmeye sevketti. Fakat bu defa, Rosemarie'nin hayatının birinci filmde anlatılmamış olan devreleri hikâye edilecekti. Alman sinemacıları bu yeni kordelenin başrolünü temsil etmek üzere cazibeli İngiliz yıldızı Belinda Lee'yi angaje ettiler.

PERDEDEKİ "ROSEMARIE"LER *Aşağıda resmini gördüğünüz Rosemarie Nitribitt'in hayat hikâyesi Almanyada iki defa filme alınmıştır. Birinci kordelede başrolü Nadja Tiller oynamaktaydı (yanda). İkinci çevrilişinde Rosemarie Nitribitt'i temsil eden Belinda Lee, filmin iki ayrı sahnesinde görülüyor (yukarıda).*

Rosemarie'nin Maceralı Hayatı

Frankfurt polisi, 17 kasım 1957 sabahı Rosemarie Nitribitt adlı cazip bir kadını lüks apartmanında boğulmuş buldu. Telefon rehberine göre 24 yaşındaki kadının mesleği mankenlikti. Fakat bu cinayet olayı uzun zaman tahkikat ve münakaşa konusu olacaktı. Yabancı basın dahi Rosemarie'nin ölümünden bahsediyor, halk cazibeli kadının sık sık Frankfurt caddelerinde harikulâde bir Mercedes'in içinde görüldüğünü, muazzam bir servete sahip olduğunu söylüyordu. Rosemarie'nin öldürülmesinde gerçek sebep ne olabilirdi?... Acaba cinayetin faili, onun zengin müşterileri arasında mı idi?... Bin bir dolaplar çevirerek siyaset ve sanayi âleminde kudret sahibi olmuş şahsiyetlerden biri tarafından mı öldürülmüştü?...

Rosemarie Nitribitt 1933 şubatının birinci günü Düsseldorf'ta bir hizmetçinin kızı olarak dünyaya gelmişti. Babasını hayatı boyunca tanıyamamıştı. Üç yaşında iken bir erkek çocuk yuvasına verildi. Çocukluk günleri kederli geçiyordu. 13 yaşında iken bir erkek tarafından iğfal edildi. Kimsesizdi, elinden tutanı yoktu. Almanya'nın işgali sırasında Fransız askerleriyle düşüp kalkarak geçinmiye bakıyordu. Niedermending civarındaki bir hava alanında Fransız subaylarının ve askerlerinin gönlünü eğlendirirken Alman polisi tarafından yakalandı, Kolonya'da bir ıslahaneye sevkedildi. Rosemarie'nin hayatının üç yılı burada geçecekti. Bu arada birkaç defa firara teşebbüs etmiş, fakat yakalanmıştı. Serbest bırakıldığı zaman on sekiz yaşında idi. Yine sokakların malı idi. Ren üzerindeki küçük bir şehirde kendine iş buldu. Oradan Frankfurt'a göç etti. Emeli milletlerarası ekonomi alanında zirveye ulaşmış bir memleketin göbeğinde en kestirme yoldan servet yapabilmekti.

yoner Sevgilisi Rosemarie

Son yılların en namlı macera kadınını dünya bir türlü unutamıyor. Hayatını canlandıran bir filmin yapılması henüz bitmişken, kameralar gene onu anlatmaya çalışan yeni bir kordele için harekete geçti. Fakat bu sefer Rosemarie'nin lâyıkiyle temsil edileceği muhakkaktır. Çünkü başrolde tıpkı onun gibi asılzade sevgilisi bir kadın var: BELINDA LEE.

BELINDA LEE VE ROSEMARIE

Rosemarie'yi yirminci asrın Nana'sı olarak vasıflandırıyorlar. Ünlü yazar Emile Zola'nın bu klâsikleşmiş kahramanı ile Rosemarie arasında benzerlikler bulmak mümkündür. Rosemarie de, Nana gibi, sokakta kendi başına yetişmiş, fakat kısa zamanda en nüfuzlu kimselerin hayatlarına girmiştir. Perdede Rosemarie'yi Belinda Lee canlandırmaktadır. Başından geçen olaylar onu Rosemarie'ye benzetmektedir. Belinda'nın da asılzadelere olan merakı bir skandal serisine sebep olmuştur. Prens Orsini ile olan gönül macerası yüzünden sarışın aktris kocasından boşanmaya razı olduğu gibi, gayrımeşru bir durumda yaşamaya da katlanmıştı. Fakat Belinda Lee ile Rosemarie arasında bir fark vardır. Rosemarie aşkı kendine sadece meslek edinmiş, Belinda Lee ise bütün bunlara temiz bir aşk yüzünden katlanmıştır.

Rosemarie, Frankfurt'ta üçüncü sınıf bir kabarede şarkı söylemiye başladı. Fakat bu yoldan gittiği takdirde istikbalinin pek parlak olamıyacağını farketti. Bu zengin şehirden ayrılmak da istemiyordu. Servet ve siyasi nüfuz sahibi erkekleri ağına düşürmeyi deneyecekti. Rosemarie kısa bir müddet içinde bir otomobil sahibi oldu. Temas ettiği kimseler arasında asılzadeler, siyaset ve ticaret âleminin ün salmış şahsiyetleri vardı. Her gecesini ayrı biriyle geçirir ve türlü yalanlarla karşısındakileri büyülemiye çalışırdı. Aralarından biri, ona son model lüks bir Mercedes almıya yetecek kadar büyük bir para bağışında bulundu. Rosemarie, Mercedes'ten sonra, şehrin göbeğinde bir apartman dairesi kiraladı. Evinin içi gayet lüks, gayet masraflı bir şekilde döşenmişti. Fakat şeytanî aklı ile bu defa başka bir teşebbüse girişmiş, yatağının altına bir ses alma cihazı ile, yatak odasının gizli bir köşesine bir fotoğraf makinesi yerleştirmişti. Zengin müşterilerinin kendisiyle beraber geçirdiği saatlerde bütün olup bitenleri bu şekilde tesbit etmek ayrı bir kazanç yolu açabilirdi. Orada Rosemarie'ye türlü itiraflarda bulunanlar, memleketin siyasi ve ekonomik sırlarını açıklamaktan çekinmiyenler vardı. Rosemarie zengin müşterilerinden şantaj yolu ile de para sızdırmıya başladı. Kapana sıkıştırılmış çapkınlar arasında, skandal korkusu ile her şeyini vermiye razı olanlar vardı.

Fakat Rosemarie pekâlâ biliyordu ki, bu tehlikeli teşebbüs kendisini ölüme götürebilirdi. Öldürüleceğini hissediyordu. Ölümünden bir, iki hafta önce de müşteri ve dostlarına artık bu kirli işlerden çekilerek bir ev satın alıp bir köşeye çekileceğini haber verdi. Bu yorucu hayata fizikî güzelliğinin tahammül edemiyeceğinden korkuyordu. Kalbi şu zamana kadar gerçek bir aşktan da mahrumdu. Hiç sevmiyecek miydi?... Bütün hayatı böyle fırtınalı geçmiye mi mahkûmdu?... Kendisiyle ahbaplık eden genç erkekler Avrupanın en güzel kadını olduğunu söylüyorlardı. Fakat ölüm saati gelince iltifatların değeri kalmadı. Şantaj kurbanlarından birinin emriyle Rosemarie'nin öldürülmüş olması muhtemeldi. Ama, cinayet Alman polisi için bir muamma olarak kalacaktı.

E. Zola 'nın ölmez eseri

SEN BİR MELEKTİN

VE 15 Büyük ŞAHESER İŞTE!

12,5 L.

ŞAHESER ROMANLAR'ın Tam Listesi;

DR. JİVAGO	Pasternak. (2. Baskı)	12,5 L
GELİN TACI	S. Undset	8 L
HER KADIN GİBİ	S. Undset	8 L
SİLÂHLARA VEDA	E. Hemingway (2. Baskı)	12,5 L
SENİ SEVMEK KADERİM	S. Lewis.	10 L
HARP ve SULH	Tolstoy. (3. Baskı)	12,5 L
NOTRE DAME'ın KAMBURU	V. Hugo. (2. Baskı)	12,5 L
AŞKTAN DA ÜSTÜN	E. Gaskell.	8 L
BİR BAŞKA KADIN	H. Walpole.	10 L
SABAH YILDIZI	Cronin. (2. Baskı)	10 L
BİR AŞK UĞRUNA	Cronin	10 L
MELİSSA	T. Caldwell.	8 L
BAHAR ATEŞİ	J. Hilton	8 L
BÖYÜLÜ ÇİÇEK	L. Bromfield.	8 L
İHTİRAS ENGİNLERİ	W. Kenyon.	11 L

EN BÜYÜK YAZARLARIN EN GÜZEL ESERLERİ

Her kitap nefis, sağlam ciltli, ayrıca beş renk ceket kaplıdır.

Bu kitapları bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVİnden de getirtebilirsiniz. ÜCRETSİZ kataloğumuzu isteyiniz!

GÜVEN YAYINEVİ

Cağaloğlu Yokuşu, Narlıbahçe S. 11 İSTANBUL

YEL DEĞİRMENLERİ — Bandırma - Gönen yolu eğlencelidir. Yol boyunca bazan yel değirmenlerine raslarsınız.

GÖNEN

GÖNEN KAPLICALARI — Burada iki kişilik bir oda, beyaz mermerden nefis bir alaturka hususi hamam, bir taş salon, bir tuvalet 10 liradır.

PAZAR — Gönen'in en renkli yerlerinden biri de meşhur pazarıdır. İstanbullu Ankaralı turistler kafilelerle pazara giderler.

DON KAZAKLARI — Gönen civarında görülecek yerlerden biri de Kazaklar, yahut Büyük Göl Köyüdür. Burada 385 yıldan beri eski Don Kazakları yaşar.

FOTOĞRAFLAR : SEMİHA ES

GÖNENDE TATİL: Büyük Türk hikâyecisi Ömer Seyfettinin birçok yazılarında ballandıra ballandıra anlattığı memleketi Gönen son yıllarda iç turizmde önemli bir mevki almıştır. Kaplıcalarından tutunuz, bir tanesi bazan 500 gramdan fazla çeken Halle şeftalilerine kadar her şeyi ile Gönen, Bursaya bir rakip olmak yolunda görünüyor. Hattâ yemek meselesinde bile. Meselâ Bursada İskender mi?... Gönende de İriyarı Kardeşler. Şeftali mi?... Halle'den başka mayıs çiçeği denilen tüysüz şeftalileri, Viktorya'sı, Trianfoçe'si ve Alberto'su. Sebze mi?... Yeryüzünün en güzel ve çekirdeksiz bostan patlıcanını Gönen yetiştiriyor. Seyyah mı?... Mevsiminde kaplıcalar dopdoludur.

Nasıl gidilir? Bandırmadan her zaman otobüs bulmak kabildir. Sizi yemyeşil bir tabiatın ortasından geçiren düzgün yol eğlencelidir de. Bazan kollarını havaya açmış yel değirmenlerine raslamak mümkündür. Bandırmadan gelirken Edinciğin de içinden geçeceğiniz için, orayı da görürsünüz. Eğer yolda, hele Gönende yerlilerle konuşursanız, Ömer Seyfettinin hikâyelerinde çok kullandığı «Cancağızım!...» tâbirini sık sık işitirsiniz. Bandırma - Gönen arası 44 kilometredir. Otobüs bu yolu bir saat, bazan bir saat 20 dakikada alır. Otobüs ücreti 1,5 - 2,5 liradır.

Kaplıcalar, oteller: Gönende otel yaziyetinde iki büyük kaplıca, ayrıca umumi havuzları olan iki kaplıca daha ve şehirden biraz dışarıda dağda açık hava kaplıcaları vardır. Zaten Gönende sıcak memba sularının bolluğu pek şaşırtıcı bir şeydir. Kaplıcalar civarındaki bahçeler biraz derin kazılınca sıcak su çıkar. Kaplıca otellerinin bulunduğu meydanın ortasında büyük bir sıcak su kuyusu «griffon» kaynar ve dumanlar çıkarır. Bu dumanların, kaplıcaya girmeden dahi insan bünyesinde büyük tesirler yaptığını iddia ederler. Kaplıcanın membaında suyun sıcaklığı 76 derecedir. Suda da, buharında da büyük mikyasta radyoaktivite vardır. Kaplıcaların yeni ve eski romatizma, mafsal ağrıları, sinir ağrıları, bazı kadın hastalıkları, müzmin göğüs nezleleri, boğaz, burun nezleleri gibi şeylere iyi geldiği şimdiye kadar yazılan eserlerden anlaşılıyor. Bunun için banyodan başka, buharını teneffüs eden hastalar da vardır.

Kaç para?... Geçen seneye kadar otel halinde işletilen iki büyük kaplıcadan birini «Hatice Hanım» isminde aslen Beyaz Rus olan bir bayan işletmekte idi. Hatice Hanım temizliği, intizamı sayesinde bu işte o kadar muvaffak olmuştu ki oteline «Hatice Hanım Oteli» denirdi. Bu yıl Hatice Hanım, oteli bırakmıştır. Şimdi burayı, asıl sahibi olan Gönen Belediyesi işletiyor. Öteki otel hususi şahıs tarafından işletilir.

Belediye ve hususi şahıslar tarafından işletilen iki otelde fiyatlar insanı şaşırtacak kadar ucuzdur. İki kişilik ve iki katlı minimini bir apartmanın 24 saatlik kirası 10 liradır. Bu 10 lira mukabilinde size verilen daire şöyledir: Kapınızı açtığınız zaman bir taşlık, kenarda akar suyunuz. Taşlığı geçince bir oda, iki karyola. Pencereden dışarıya baktığınız zaman Ömer Seyfettinin hakkında bir de şiir yazdığı meşhur Gönen Çayının şırıl şırıl aktığını görürsünüz. Büyük şehir konforu aramazsanız, bu odada geceleri kurbağa seslerini dinliyerek mışıl mışıl uyursunuz. Karyola pek eskidir ama, çarşaflar tertemizdir. Bu apartmanı gezmeğe devam edelim: Tekrar taşlığa çıkınız. Tamamen size ait olan taş merdivenlerden aşağı kata ininiz. İki kapı. Biri tuvalet, öteki kapıyı açtınız mı, beyaz mermerden nefis bir alaturka hamam. Mermer peykeler, mermer kurna, bir de küvet banyo.

İki oda, dört karyola, üç kurnalı ve iki banyolu hamamı olanlarda 14 lira. Verdiğiniz para ile istediğiniz kadar banyo yapabilir-

OTEL — Kaplıca otelleri büyük sıcak su kaynağının hemen hemen üstündedir. Yukarıda bu otel - kaplıcalardan birini görüyorsunuz. Yandaki resim ise, Gönen kaplıcalarından birinin odasını gösteriyor. Pencere meşhur Gönen Çayına bakar.

siniz. Bu anlattığımız daireler alt katta olanlardır. Bazı kimseler, hiç rutubet olmasın diye, üst kattan oda tutmakta; en alt kattaki hamamlara inmektedirler. Kaplıca otellerinde umumi salon ve lokanta da vardır.

Kasabada yeni yapılan meselâ Tayyare Otelinde tek yataklı odalar 5 liradır. İki yataklı olanlar 8 lira, üç yataklılar 9 liradır. Şehir otellerinden banyolara tabii yürüyüşle 7-8 dakikada gidilebilir.

Lokantalar: Kasaba pek büyük değildir ama, bazı lokantaları İstanbulu hiç aratmaz. Hattâ orada yiyeceğiniz bir marul salatasını, Gönen yoğurdu ile yapılmış bir cacığı, kebapları İstanbulun değme lokantalarında bulamazsınız. Fiyatlar şöyledir: Çorbalar 40, ızgara etler 150, tavuk 300, yarım piliç 300, sebzeler 100, pilâv 50, börek 75 kuruş. Gönen patlıcanı fev kalâde lezizdir. Kasaba bir meyva cenneti halindedir. Göl balığı da meşhurdur.

(Lokantacıların belediyeden istedikleri küçük bir zammın henüz kabul edilmediğini zannediyoruz.)

Görülecek yerleri: Gönenin biraz kuzeyinde, maalesef yolu olmıyan meşhur Kazaklar, yahut Büyük Göl köyü. Burada, 385 yıldan beri köye yerleşmiş olan Don Kazakları oturur. Bilhassa düğünleri çok renklidir. Köylü kadınlar kırmızı, yeşil, sarı, renk renk ve tipik Rus elbiseleri giyerler. Göneni Türk edebiyatına sokan Ömer Seyfettinin evinden maalesef eser dahi kalmamıştır. Ama Falaka hikâyesinde bahsettiği Mustafa Beyin, yani Mıstığın yaşadığı Kurtuluş mahallesine giderseniz, Ömer Seyfettinin cancağızımları ile tanışırsınız.

Gönenin en renkli günleri pazar kurulduğu zamandır. Gönen pazarı kasabanın hayatında pek mühim rol oynar. Kazaklar köyünden Beyaz Ruslar pazara bazan renk renk elbiselerle gelirler. Gönenin sineması da vardır. Filmler kasabada «Gönen Radyosu» ile meselâ şöyle: «İki erkeği birden idare etmek istiyen hain bir kadının düzenleri ve efendisinin hayatını kurtarmak için kılıktan kılığa giren fedakâr bir köpeğin maceraları...» diye halka yüksek sesle ilân edilir. Civarda, kendi kendine kaynıyan açık hava kaplıcaları da çok enteresan yerlerdir.

GELECEK HAFTA

ABANTTA TATİL

Londrada Günün Konusu Olan Hâtıralar

WİNDSOR DÜKÜ BANA ÂŞIKTI

YAZAN : THELMA FURNESS

ÇEVİREN : A. MAZHAR KUNT

5

Sevdiğim İnsanı Ebediyen Kaybediyorum

BANA o suali sorduğu zaman yüzünün aldığı ifadeden bunu gayet sarih olarak çıkarabiliyordum. Şu halde onun fikrini işgal eden başka bir mesele olmalıydı. Kendi kendime herhalde kıskandığı filân yok, bana öyle geliyor, dedim.

O hafta sonu Belveder'e gittiğim zaman gene beklenmedik bir vaziyetle karşılaştım. Prens bana karşı eskisi gibi davranmıyordu. Mevcudiyetim onu hiç ilgilendirmiyor gibi idi. Ortada bir şeyler olduğuna artık iyice kanaat getirmiştim. Ama ne olduğunu bir türlü tahmin edemiyordum.

Londraya döndükten sonra telefonla Madam Simpson'u aradım. Samimî bir arkadaşıma içimi dökmek ihtiyacındaydım. Bir dostun nasihatlerine o dakikada çok muhtaçtım.

Ne kadar yanlış bir kapı çalmış olduğumu az zaman sonra anladım. Oxford Caddesindeki blok apartmanlara giderek Simpson'un oturduğu dairenin kapısını çaldım. Kapıyı hizmetçisi Kane açarak beni oturma odasına aldı. Simpson odaya girerken Kane'e «Bizi hiç bir sebeple rahatsız etme» diye tembihatta bulundu.

KURU TESELLİ

Simpson'a, Prens'le aramızdaki soğukluğu anlattım:

Windsor Dükü ile Madam Simpson'un en son resimlerinden biri. Yirmi beş yılın söndüremediği büyük aşk, çehrelerin yıpranmasına mâni olamamış.

— Bu hareketlerine bir mâna veremiyorum, sen ne dersin? dedim.

— Şekerim, biliyorsun, «küçük adam» seni çok seviyor. Sen yokken kendine malik değildi. Halini bir görseydin...

Bu sözleri aslında kuru bir teselliden ibaret olduğu halde işin iç yüzünü bilmediğim için söylediği şeyler gene de içime hayli su serpti. Arkadaşım olan Simpson benim teskin olabilmem için, bana ve sevdiğim adama dair ne demek lâzımsa dedi. Tabiî bu konuşmaların beni o an için oyalamaktan ibaret olduğu aklıma bile gelmiyordu. Biraz daha konuştuktan sonra:

— Prens beni gene Fort Belvedere'e çağırdı, dedim. Haftaya paskalyo biliyorsun, sen de kocan Ernest'i alıp gelsen olur mu, bana mânevi destek olursunuz.

— Hayhay şekerim, memnuniyetle...

Tam o sırada hizmetçi odaya girerek Madam Simpson'a kendisini telefondan çağırdıklarını söyledi. Simpson sinirlendi:

— Sana bizi rahatsız etmemeni tembih etmiştim, burada olduğumu ne diye söylüyorsun?... diye çıkıştı.

Hizmetçi usulca:

— Fakat Madam, Prens hazretleri arıyor... diye fısıldadı.

Simpson yüzüme hayretle baktı ve:

— Bir dakika şekerim... diyerek dışarı çıktı.

Oda kapısı açık kalmıştı. Bazı sözleri kulağıma kadar geliyordu. «Thelma burda» dediğini duydum. Oturduğum yerden yarı doğrularak bekledim. Telefona beni de çağıracağını bekliyordum. Ama öyle bir şey olmadı. Biraz sonra Simpson tekrar odaya geldi ve telefondaki konuşmalarına dair tek kelime bile söylemedi. Tabiî bu hâdise karşısında hayretler içinde kaldım. Çünkü telefonda konuştuğu adam, yarıda kalan konuşmamızın kahramanı idi.

Önümüzdeki cuma günü Fort Belvedere'e beraber gitmeyi kararlaştırdıktan sonra veda ederek Simpson'un apartmanından ayrıldım. Aklım daha beter karışmıştı ama, doğacak neticeyi hâlâ kestiremiyordum. Buna dair kafamda en uzak bir ihtimal bile yer almış değildi.

O cuma Fort Belvedere'e vardığımız zaman kendimi iyice üşütmüş olduğumu hatırlıyorum. Ayakta duracak halim olmadığı için yatağa erken yattım.

Ertesi akşam yemek saatine kadar mühim bir şey olmadı. Ama yemekte, Prens'le Simpson'un pek sıkıfıkı olduktan ve birbirlerine samimî şakalar yaptıkları gene de gözümden kaçmadı. Bir ara Prens bir marul yaprağını kaparak ağzına atmak isterken Simpson eline vurup yaprağı düşürdü. Prens'in daima mütevazı ve samimî davrandığını, ama lâubalilikten hiç hoşlanmadığını bildiğim için, gözlerimi Simpson'un bakışlariyle birleştirerek, «böyle şeyler yapma» der gibi başımı salladım. Fakat Simpson'un bana o andaki bakışını görür görmez, günlerdir akıl erdiremediğim neticeyi bir anda kavrayıverdim. Prens'teki değişikliğin sebebi hiç şüphesiz ki Simpson'du. Demek seyahate çıkarken şaka tarzında Prens'e göz kulak ol dediğim arkadaşım, istediğimden âlâ göz kulak olmuş da öteye bile geçmişti...

Üstelik ben ona giderek nasihat dilenmiştim. O da bana «merak etme, küçük adam seni çok seviyor» diye bir de yalan uydurmuştu. Onun bir saniyelik bakışı bütün meseleyi bir anda aydınlatıvermişti. O akşam bunları anladığım anda ne hale geldiğimi, bütün dünyanın nasıl başıma yıkıldığını burada yazmağa kudretim yetmiyecek. Kimseye Allah rahatlık versin bile demeden odama çekildim. Yalnız kalmak, zihnimi toparlamak istiyordum. Gördüğüm şeyi bir türlü hazmedemiyordum. Aklım, mantığım bu vaziyeti kabul ediyor, fakat kalbim kabul edemiyordu. Biraz sonra yatak odamın kapısı vuruldu. İçeri Prens girdi.

— Soğuk algınlığın için sana birşey göndereyim mi?... diye sordu.

Artık soğuk algınlığımı filân gözüm görmüyordu. Prensin gözlerinin içindeki cevabı okumak için yüzüne dikkatle bakarak birdenbire sordum:

— Sevgilim... Doğruyu söyle, Wallis'i seviyorsun değil mi?

Prens'in yüzü donuklaştı:

— Bırak bu yersiz lâkırdıları şimdi... dedi ve kapıyı kapıyarak çıkıp gitti.

Artık anlıyacağımı anlamıştım. Ertesi gün hemen Fort Belvedere'i terkettim.

Ayrılış o ayrılış oldu. Zaten 1936 senesi ocak ayında da Wales Prensi Kıral ilân edilerek tahta çıktı. Tahta çıkışından on bir ay sonra, Kıralın sevdiği kadın Madam Simpson uğruna tahtı terkettiği haberi bütün dünyada çalkalanıyordu.

Milyonlarca insan gibi bu haber beni de şaşırttı. Kanaatimce Kıral, şöhret sahiplerinin daima düştükleri hataya düşmüş, çevresinde bıraktığı müspet tesire çok güvenmiştir. İngilterenin bütün dünya nezdinde en mükemmel temsilcisi sayılmış, İmparatorluğun en beğenilen, herkesin en fazla sevdiği sevimli prensi lâkabını almıştı. Wales Prensi iken bütün bu vasıf ve meziyetlere lâyık olduğunu yeteri kadar ispat da etmişti. Kıral olduktan sonra kudretine, halkın sevgisine o kadar çok güvendi ki, kendi görüş ve inançlarını herkese kolayca kabul ettirebileceğini zannetti. Oysaki, tebaasının kırk yıllık kilise ve devlet ananelerini yıkmak isteyişine müsamaha edemiyeceklerini tahmin etmeliydi. Bu suretle taht ile sevdiği kadın arasında bir tercih yapmak zorunda kaldı. Sevdiği kadını tercih etti. Kendisi herşeyden evvel hassas ve kimseyi incitmek istemiyecek bir insandır. Bunu her zaman teslim etmek lâzım. Sevgisi ve saadeti ebedî olsun.

SON

Bu iç denizin hayatımızdaki rolü o kadar mühimdir ki! Balıkları ile besleniriz. Sahillerinde sayısız sayfiyeler kurmuşuzdur. Üzerinde durmadan mekik dokuruz. Buna rağmen acaba altını içimizden kaç kişi merak etmiştir?

İŞTE MARMARA!

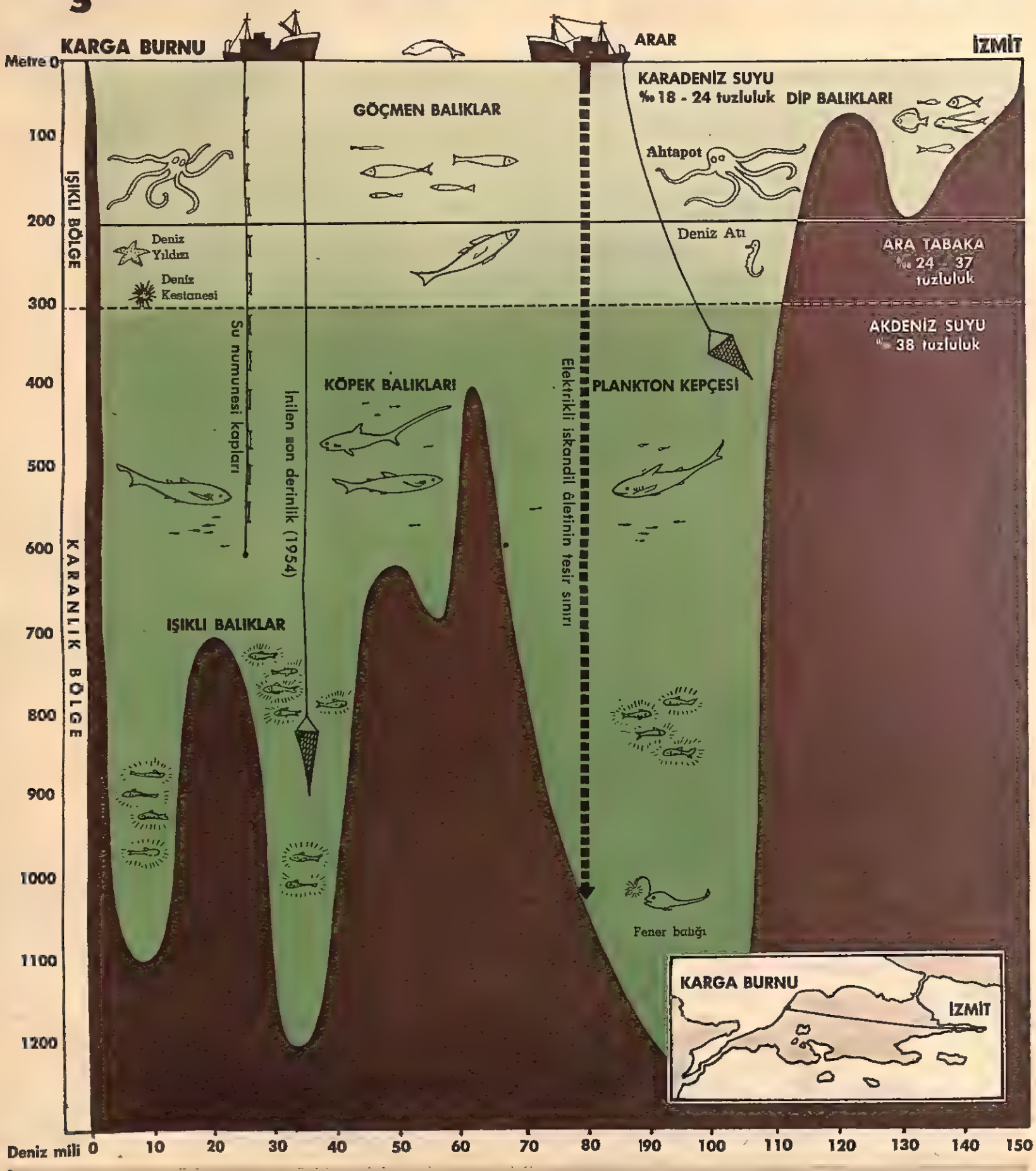

Marmara; uçurumları, dağları, ışıklı ve karanlık bölgeleri, nihayet bu âlemde yaşıyan çeşitli yaratıkları ile başlı başına bir dünyadır. Yunus balıklarının tatlı tatlı yuvarlandıkları deniz sathının altında, suların nispeten tuzsuz olduğu, güneşin pırıl pırıl aydınlattığı üç yüz metre kadar derinlikte bir üst tabaka vardır. Burası, masalarımızı süsleyen, ekonomimizi besleyen balık cennetidir. Palamut, hamsi, uskumru, lüfer, orkinos gibi göçmen balıklar burada seyreder. Barbunya, tekir, kalkan, pisi, kırlangıç, mercan gibi dip balıkları burada yatar. Burada, aynı zamanda ahtapot, deniz yıldızı, deniz kestanesi, deniz atı gibi garip şekilli, fakat o nispette de zararsız yaratıklar hayat sürmektedir. Güneşin sızamadığı, Karadenizin tatlı sularının giremediği karanlık ve tuzlu alt tabakalara inilince, yırtıcı köpek balıkları ile karşılaşılır. Bunlar üst tabakalara nadiren ve yalnız bu tabakalardaki tatlı suyun azaldığı kış aylarında çıkarlar. Nihayet dipte, 1200 metre derinliğin sonsuz karanlıkları içinde, başındaki feneri ile fener balığı ve vücutlarındaki akümülâtörlerden aldıkları cereyanla ışıklarını istedikleri gibi yakıp söndüren ışıklı balıklar vardır. Burası, milyonlarca trafik işaretinin yanıp söndüğü, ışıklarını yakıp söndürmek suretiyle balıkların birbirlerine aşk ilân ettikleri hakiki bir periler âlemidir. Marmaranın iç hayatı bunlarla bitmiyor. Zaman zaman bu âlemde plânkton kepçeleri sallanmakta, su numune kaplarının şakırtısı duyulmaktadır. Bunlar, insanoğlunun «sessiz dünya» daki faaliyeti, Et ve Balık Kurumunun Balıkçılık Araştırma Merkezine bağlı Arar gemisinin yaptığı araştırmalardır. Bu araştırmaların meraklı neticelerini 12 ve 13. sahifelerimizde bulacaksınız.

(Yukarıdaki resim içine gömülü harita ile de ifade edildiği gibi, Marmaranın İzmit ile Tekirdağ civarında Kargaburnu arasındaki kesittir.)

MARMARANIN İÇİNDEYİZ

Protein ve vitamin kaynağı balıklar, burada yuvalanmış, sürülenmiş, Marmaranın sualtına, dünya ölçüsünde bir zenginlik getirmiştir. Fakat biz, acaba Marmaradan ne biliyoruz?... Marmara sadece birkaç balık ve bir deniz görünüşü ile mi bizi ilgilendiriyor? Yoksa Marmara, gelecekte Türk ekonomisinde mühim bir yer işgal edecek olan bir gıda sanayiine temel olmaya mı namzettir? İşte bu balık cennetinden az bilinen birkaç numune...

DOMUZ BALIĞI — Köpek balığı cinsindendir. 1.50 m. boyundakilere Marmarada raslanır. Yırtıcıdır. Aynı zamanda diğer balıklara saldırır.

PENATULA — Koloni halinde yaşıyan dip hayvanlarındandır. Gövdesi ile çamura saplanır. Üzerinde bulunan milyonlarca mahlûk, toplu olarak yaşar.

FENER BALIĞI— Dipte hareketsiz yatar. Baş üstündeki oltasının ucunda yemi vardır. Gelen balığı mıknatıs gibi ağzına çeker!

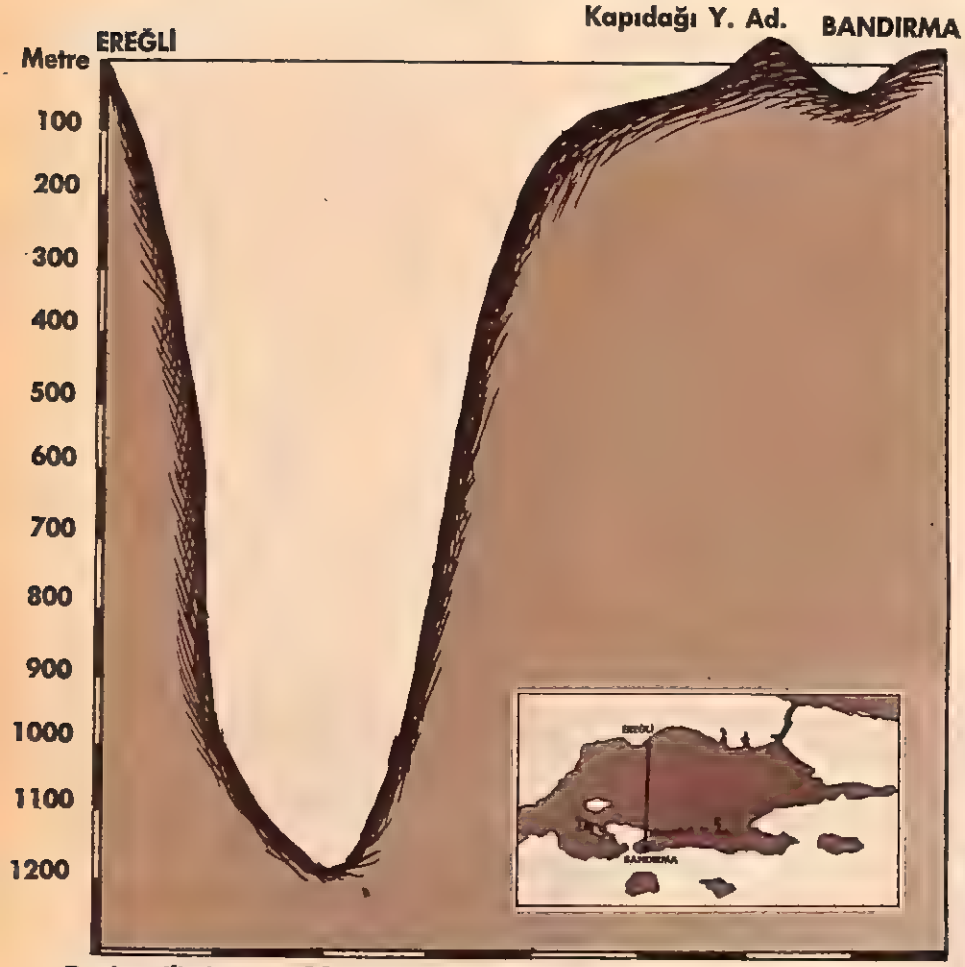

EN DERİN YER — Marmarada, Arar gemisi ile yapılan sondajlar neticesinde, çeşitli kesimlerde, çeşitli derinlikler bulunmuştur. Yukarıdaki kesit. Marmara Ereğlisi ile Bandırma arasını işaretlemektedir. Bu kesit bize Ereğli önlerine düşen ve Marmaranın en derin yerlerinden 1200 metrelik muazzam bir çukuru göstermektedir. 11. sahifemizdeki kesitle beraber bu kesit Marmaranın iç teşekkülâtı hakkında oldukça tamamlayıcı bir fikir vermektedir.

BALIK CÜMBÜŞÜ — Dünyanın en lezzetli balıklarını teşkil eden Marmaranın dip ve göçmen balıkları bir arada... Hemen hepsi protein ve vitamin bakımından eşsiz bir zenginliğe sahip olan bu balıklardan, gerçek bir sanayi kurulursa füme, marinat olarak da istifade edilebilir. Özel bir sistemle konserve yapılacak bu balıkların lezzet ve gıda değeri yüksek olacaktır.

BİLİNDİĞİ gibi Marmara, Trakya ile Anadolu yakası arasında bulunan bir iç denizdir. Kızkulesinden Lâpsekiye kadar 673, Ahırkapıdan Gelibolu'ya kadar 274 kilometrelik bir çevreye sahiptir. En geniş yeri 80 kilometredir.

Jeoloji ilmi, Marmaranın tektonik büyük bir çöküntüden ileri geldiğini söyler. Netekim, Asya ve Avrupa kıtalarını birbirinden ayırıp, Karadenizi büyük göl halinden kurtardığı gibi; Akdenizle birleştirmek suretiyle, bu iki yer arasında bir bağlantı olmuştur.

İncelemelerle elde edilmiş bilgiye göre, üstten tuzu az Karadeniz, Akdenize geçerken, diptən giren tuzu çok Akdeniz, yine Marmara kanalından Karadenize çıkar. Bu süresiz gidiş - geliş içinde, dünyanın çeşidi en bol, en lezzetli balıkları, kendi çevre şartlarını kurarak, 1200 metre derinliği bulan Marmaranın iç dünyasında yaşarlar...

Bu iki esas kat, bir de bu katları birbirine bağlıyan bir ara katla Marmaranın apartman hayatı teşekkül eder.

Marmara apartmanının üst katında, dip ve göçmen balıklar yuvalanmıştır. Bunlar en fazla 200 metre derinliğe kadar inerler. 200 metre ile 300 metre arasındaki ara kat, bunların arasından sadece yolunu şaşırmış olanlarının geçit yaptığı yerdir. 300 metrenin altı, daha ziyade canavar dediğimiz büyük köpek balıklarının at koşturduğu bölgedir. Burada onlara çok dipte yaşıyan ışıklı balıklar arkadaşlık eder.

Köpek balıklarının insana saldıran canavar cinsi, daha ziyade tropikal balıklardan olduğu için bizim denizlerimizde ender bulunur. Onlar da ancak üst tabakadaki tatlı Karadeniz suyunun azaldığı kış aylarında ve aç kaldıkları zaman satha çıkarlar.

Yukarıdaki resim Arar'ın plânkton kepçesidir. Plânkton, deniz içindeki milyarlarca yaratığın, ilkel yapısıdır. Balıkların seviye ve gıda durumunu tesbit için bunlar kepçelerle Arar'a çekilir. Yandaki resim de, denizin suhunetini ve tuz miktarını tahlil etmek için, çeşitli derinlikten su alan numune kablarının Arar'a çekilişini göstermektedir.

GAGA BALIĞI — Marmaranın 70-80 metre arasındaki derinliklerinde yaşar. Sivri kuş gagasiyle ender görülen bir balık çeşididir.

DENİZ ŞAKAYIKLARI — Harikulâde renkli kollarını açar. Bu kollara yaslanan büyük balıkları, ısırganlarıyle bayıltır. Sonra eme eme bitirir.

Bizde köpek balığının 50 çeşidi tesbit edilmiştir. Bunlardan «Camgöz» dediğimiz cinşine hemen her ağ çekiminde raslanır. Çok arsızdır, aç gözlüdür. Bu balık nedense halkın dilinde ve düşüncesinde bir sokak köpeği işlemi görür. Oysa sade şu köpek balığı endüstrisi memleketimizde kurulmuş olsaydı, galsamaları bile işe yarıyacaktı. Hemen her tarafından istifade edilir. Karaciğeri çok zengin bir vitamin ve protein haznesidir. İçinde bulundurduğu A - D - E - K vitaminlerinden ötürü Morinadan da üstündür. Derisinden en nâdide ve kıymetli kadın çantaları, kemerleri yapılır. Balık unu olarak satılabilir. Artıkları bile tavukların gelişmesinde mükemmel bir besi vasıtasıdır. Yakalandıktan sonra, San Francisco ve New York borsalarında daima iyi muamele gören itibarlı ve haysiyetli bir durumu vardır.

İşte sadece Camgöz'ün şu tarifi, Marmaranın muazzam tabiî zenginliği hakkında bir fikir vermeye yeter. Ancak bu denizimiz şimdiye kadar hiçbir ciddî incelemeye tâbi tutulmamış, sadece birkaç kişinin, sırf şahsi araştırmalarına hedef olmuştur. Yalnız 1894 yılında, 500 metre derinliğe kadar olan kısmı etüd edilmiş. 1958 de bu işe tekrar başlanmıştır. Balıkçılığımızla ilgili ilk ilmî eser ise, 1914 yılında, Balıkhane Müdürü Karakin Deveciyan'ın kaleminden çıkma, oldukço iyi hazırlanmış «Balık ve Balıkçılık» adlı bir kitaptır. Fakat şimdi, Et ve Balık Kurumunun Balıkçılık Araştırma Merkezi, Marmaranın iç durumunu bütünlüğü ile ele almıştır. Bu işe tahsis edilen 10 u aşkın uzman, gezginci bir lâboratuvar haline getirilmiş Arar gemisi ile Marmaranın balıkçılık hayatını en ince teferruatına kadar gözden geçirmektedir.

ARAR GEMİSİ — Et ve Balık Kurumunun Balıkçılık Araştırma Merkezi emrinde kullanılan bu gemi, gezginci bir lâboratuvardır. Elektronik iskandil âleti ile, 1000 metreye kadar olan derinlikler ölçülmekte ve burada olup biten takibedilmektedir. Balıkların yuvalanması, balık sürülerinin gidiş istikametleri, bu gemideki uzmanlarca bilinir. İstatistiklere göre, bu yıl denizlerimizden 300.000 kilodan fazla sardalye elde edilmesi kesinleşmiş gibidir.

ZIPKIN TÜFEĞİ — Bu yeni cins zıpkınla, kılıç balığını 50 metreden vurmak mümkündür. Kılıç avcılığı çok zor, fakat o nispette verimlidir. Balık, dipteki suların ısınmasiyle yukarı çıkar. Ancak bu zamanlarda baygın bir halde su üstünde yatmakta iken vurulabilir. Bu avcılığın yapıldığı Arar'ın yardımcısı Mercan gemisinden bir sahne görülmektedir.

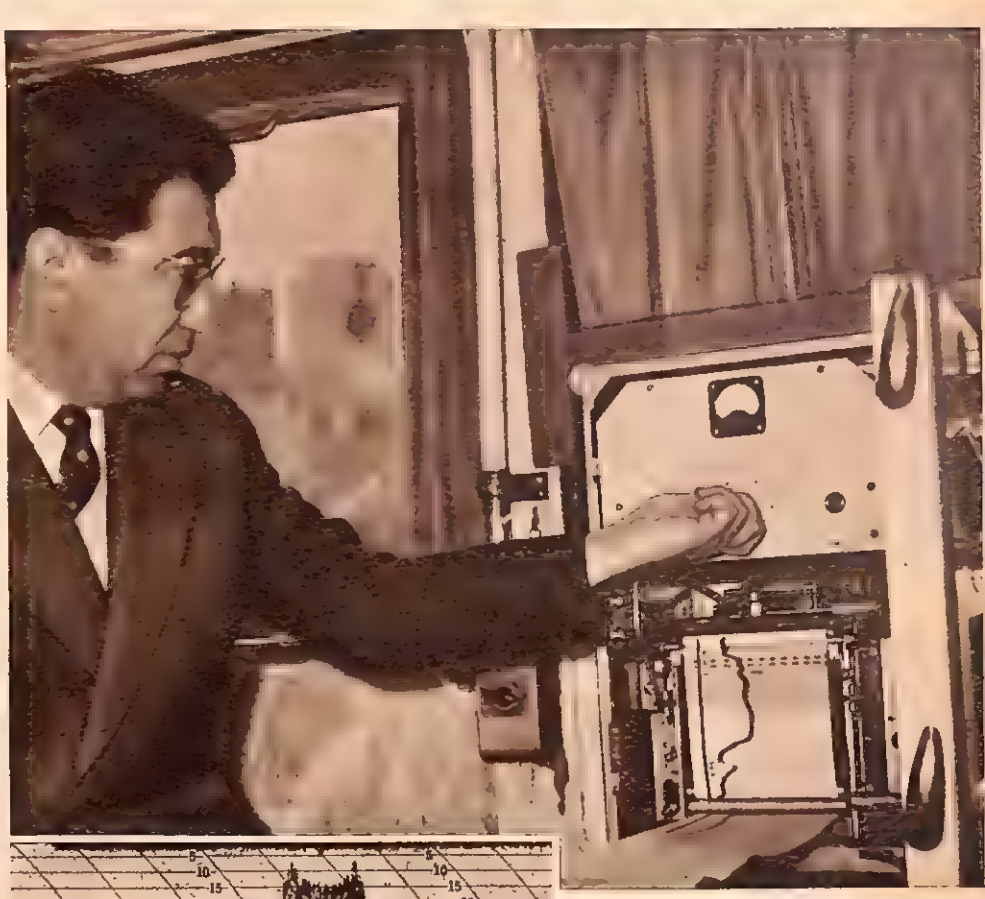

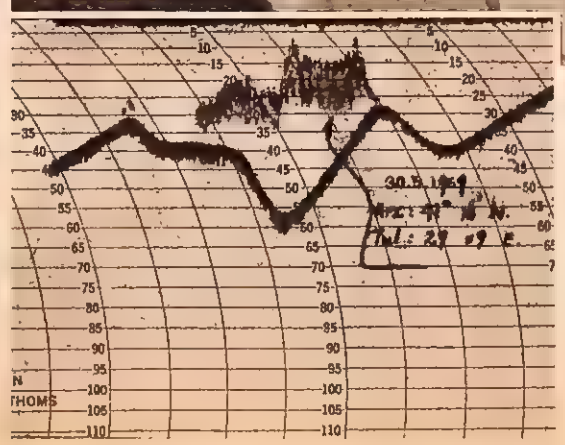

ELEKTRONİK SONDAJ — Resmini gördüğünüz makine, Arar gemisinde bulunmaktadır. Bu makineden elektrikle gönderilen ses dalgalarının aksi, yanda görülen çizelge kâğıdı üzerine otomatik olarak çizilmekte, böylece balık sürülerinin gidiş istikametleri ve bulundukları seviye öğrenilmektedir. Çizelgede görülen inhinalar denizin dibi, üstündeki karaltılar ise balık sürüsüdür.

Bu tefrika, Sovyet Rusya ile ilgili olarak yapılan ifşaatların en mühimmidir. Bu ifşaatı yapan Albay Peter Deriabin, Batıya iltica edebilen yegâne Kremlin Muhafız Alayı subayıdır.

KREMLİN'İN İÇYÜZÜ

ANLATAN: PETER DERIABIN
YAZAN: FRANK GIBNEY
ÇEVİREN: ADNAN ERİM

Hapsolacağı düşüncesiyle hapishaneyi ıslah ettiren bakan — Gözden düşen kocasını iki defa boşıyan bale yıldızı

5

DEVLET Bakanı hakkında, Emniyet Teşkilâtı mensupları arasında kulaktan kulağa gülünç bir rivayet dolaşmakta idi. Bir gün Bakan, muayyen bir bölgenin ihtiyaçlarını tesbit etmek için Moskovadan ayrılmış. Yanında yardımcıları ve memurları ile gidilecek yere varmış. Teftişlerine başlamış. Birçok yerleri dolaşmış. Şikâyetleri dinlemiş. Civardaki okulu ziyaret etmiş. Bölgede, komünizm aleyhtarı suçluların sürüldükleri bir kamp varmış. Oraya uğramış. Her tarafını gezip tetkik etmiş. Ondan sonra belediye binasına dönmüş. Alâkalı memurlar etrafına toplanmışlar. Ellerinde kalem kâğıt, emirlerini yazmıya hazırlanmışlar. Bakan şöyle bir düşünmüş:

— Komünizm aleyhtarı suçluların kampında birçok eksiklikler gördüm! demiş. Orasını modern bir hale getirmek, güzelleştirmek lâzım! Bu iş için icabeden parayı derhal temin edeceğim! Diğer tesislerin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur!...

Memurlar biribirlerine bakışmışlar. Bölgenin okulu dünya kadar eksikliklerini tamamlıyabilmek için senelerden beri çırpınıyormuş. Bakanın bunu görmemesi hepsini şaşkınlık içinde bırakmış. Nihayet yardımcılarından biri dayanamamış:

— Sayın Bakan yoldaşımız... demiş, asıl yardıma ihtiyacı olan yer okuldur! Hapishaneyi güzelleştirmeye şimdilik lüzum yoktur! Okula biraz para ayıralım...

Bakan, hiddetle yerinden kalkarak haykırmış:

— Bre aptal!... Sen benim gelecek sene nerede olacağımı zannediyorsun? Okulda mı, yoksa hapishanede mi?... Elbette ki hapishanenin güzelleşmesi lâzım!...

Kulaktan kulağa bütün Rusyayı dolaşan bu lâtife, aslında Sovyet rejiminin içyüzünü aydınlatan ibret verici bir hakikatti. Stalin daha ölüm döşeğine düşer düşmez, iktidarı ele geçirmek istiyenler arasında dehşetli bir mücadele başlamıştı. Ölümünün hemen akabinde bu boğuşma son haddini buldu. Emniyet Teşkilâtına mensup en küçük rütbeli memurlar bile, en basit emirleri imzalamaktan çekinir oldular. Ölüm kalım mücadelesinde olan büyüklerin gazabına kurban gitmekten korkuyorlardı.

Herkes biribirinin kuyusunu kazmıya çalışıyordu. Beria'nın emrindeki bir kısım Emniyet Teşkilâtı memurları, Politbüro kodamanlarının dairelerindeki evrakı didik didik araştırırken, General Sergei Kruglov'un emrindeki bir başka memur grupu Beria'ya ait dairenin altını üstüne getiriyordu!

Bu arada Partinin bir soru kâğıdı etrafta dolaşmıya başlamıştı. Herkesten bir tek sual soruluyordu: «Dünyanın en ileri gelen komünisti kimdir?...» Stalinin ölümünden sonra buna cevap vermek kimin haddineydi?!... Herkes korkusundan tiril tiril titriyor, cevap vermemek için kaçamak yollar arıyordu.

Deriabin, emrindeki memurlara iyi bir tavsiyede bulundu: «Rusya dışındaki komünistlerden bir isim yazınız!... dedi. Bizim memleketten kimseyi bu işe karıştırmayın. Meselâ Mao Tse-Tung'u teklif edin!»

Hakikaten bu, münasip bir politika idi. İktidar hırsı ile yanıp tutuşanların hiddeti ve kini kimsenin üzerine çekilmemiş olacaktı...

Kremlin'in duvarları içinde yaşıyan imtiyazlı sınıf büyük bir telâş içerisinde kalmıştı. Herkes kellesini kurtarmıya çalışıyordu. Birçokları da, başkalarını gözden düşürmek için türlü hilelere başvuruyorlardı.

Generaller, parti mensupları aleyhinde imzasız mektuplar gönderiyorlardı. Emniyet Teşkilâtı memurları kasten çalışmıyor, şeflerini iktidarsızlıkla itham edip mevkilerinden attırmıya uğraşıyorlardı.

En büyüğünden en küçüğüne kadar herkes şüphe içinde yüzüyordu. Başkentte iğrenç bir dehşet havası hüküm sürmekte idi...

■

Olga Lepeshinskaya ismindeki meşhur balerin, Emniyet Teşkilâtı generallerinden Leonid Fedorovich Reichman ile evliydi. General'in vaziyeti o zamanlar pek parlaktı.

1951 senesinin ağustosunda, Beria gözden düşüp de bütün taraftarları zararsız bir hale getirilirken Reichman da derhal hapse tıkıldı.

Tabii Olga'nın da vaziyeti tehlikeye girmiş oldu. Genç kadın kendini kurtarmak için hemen mahkemeye müracaat etti.

— Mademki Reichman bir halk düşmanı imiş artık benim kocam olamaz, onu boşuyorum!... dedi.

Hemen ayrıldılar. Aradan bir müddet geçti. İşler tersine döndü. Reichman hapisten çıkarıldı. Yine eski vazifesine iade edildi.

O zaman Olga kocasının bir halk düşmanı olmadığını takdir etti. Onunla tekrar evlendi!...

Aradan bir müddet daha geçti. Beria'nın başı yine derde girdi. Bu sefer tamamen zararsız bir hale getirildi. Reichman yeniden yakalanarak çalışma kampına sürüldü. Belki de bu sefer ömrünün sonuna kadar çıkmamak üzere!...

Olga hiç vakit kaybetmeden tekrar faaliyete geçti. Halk düşmanı olan hain kocasını (!) ikinci defa boşadı ve kendini tiyatroya vakfetti. Ta, 1958 senesi Brüksel Beynelmilel Fuarında hırsızlıkla itham edilinceye kadar!...

■

Okhrana'nın bugünkü başkanı Khrushchev'in yakın arkadaşı Lesney'dir. Rejimde bir değişiklik olduğu takdirde derhal mevkiinden uçurulacağını da pekâlâ bilmektedir!

Meselâ 1949 senesinde Molotov gözden düşünce, hususi muhafızı Albay Alexandrov da tehlikeye düşmüştü. Deriabin, bir gün Okhrana albaylarından Goryshev'le konuşuyordu. Goryshev dedi ki:

— Molotov'un hesabı görüldü. Biz de onun muhafızı Alexandrov'un hesabını görelim!...

Derhal Alexandrov'un dosyalarını tetkik etmiye başladılar. Şüpheli bir tarafını arıyorlardı. Aksi gibi, bir şey de çıkmıyordu!...

Bir sürü memur, saatlerce dosyaların altını üstüne getirdi. Nihayet bir ipucu yakaladılar!... Meğerse Alexandrov, Trotsky taraftarıymış! Bundan büyük suç olur mu?!...

Alexandrov o akşam ortadan kayboldu. Ne yazık ki, bir müddet sonra, Goryshev'in de mühim bir hatası yakalandı Hemen binlerce kilometre uzaktaki bir köye sürüldü...

■

İşte Deriabin bu gibi hâdiselere şahit oldukça rejimden nefret etmiye ve istikbalinden endişelenmiye başladı. Bir gün de Avusturyaya tâyinini fırsat bilerek Batıya iltica etti. İfşaatı ile Sovyet rejimini örten kalın esrar perdesi kalkmış oldu.

SON

MOSKOVA *7 milyon civarındaki nüfusuna rağmen bu şehir ölü bir şehirdir. Korku, iktisadi zorluklar bu şehrin halkını işinden evine, evinden işine giden yüzü asık, rengi solmuş insan kütleleri haline getirmiştir. Bu muazzam beldenin içinde şatafatı ve siyasi entrikaları ile nabzı kesif bir hayatiyetle atan yalnız bir yer vardır: Kremlin. Tefrika etmekte olduğumuz hâtıralar, bu yerin kapılarını size açmıştır. Fakat bu fotoğrafta ona doğru bakan iki Rus gibi, Kremlin, hâlâ Sovyet vatandaşları için korkunç esrarını muhafaza ediyor.*

ÇOCUK BEKLİYEN HANIMLAR, DİKKAT!

Fazla Şişmanlamayın

«Ye kızım ye, iki can besliyorsun...» diyen nineler aldanıyorlar. Hâmile bir kadının çok yemesi ancak iki şeye yarıyabilir: Annenin doğum esnasında lüzumsuz yere ıstırap çekmesine ve doğumdan sonra da eski endamının bozulmasına.

ANNE olacakların en çok korktukları şeylerden biri de, bebekleri olduktan sonra vücutlarının eski şeklini kaybetmesi ihtimalidir. Bir kadının yaptığı doğuma mukabil, güzelliğinden bir nebze kaybetmeğe mahkûm olduğu fikrine insanlar senelerce inanmışlardır. Bu, çok yanlış bir inançtır. Bugünkü tıp böyle bir şeyi katiyen kabul etmiyor. Nur topu gibi güzel çocuklar doğurursunuz, buna mukabil vücudunuz ve çehreniz bir genç kız tazeliğini ve şeklini aynen muhafaza edebilir. Yapılacak şey de gayet basit. Bütün mesele gebelik sırasında fazla şişmanlamamağa dikkat etmekten ibarettir.

Halbuki yaşlılarımız, ekseriya, gebelik sırasında anne ne kadar toplu olursa, doğacak yavrunun da o derece gürbüz olacağını söylerler. Bu da çok yanlış bir kanaattir.

Annenin fazla kilo almış olmasının aslında çocuğa hiçbir faydası yoktur. Bilâkis çok şişmanlığın bazı mahzurları olur. Fazla şişmanlık doğumun güç yapılmasına sebebiyet verebilir. Hiçbir şey olmasa bile fazla şişmanlamış olan annenin doğumdan sonra eski tenasübünü kazanması müşkülleşir, çünkü bu şekilde kazanılan şişmanlıklar kolay kaybolmaz.

10 kilodan fazla almamağa bakın.

Bütün gebelik sırasında alacağınız kiloların tutarı 10 kiloyu geçmemelidir. Bunu da tedricî ve en muvafık bir sıra olarak şöyle tâyin edebiliriz:

İlk 3 ayda 1 Kg.
İkinci 3 ayda 4 Kg.
Son üç ayda 5 Kg.

Yani ilk altı ayda beş kilodan fazla şişmanlamamağa ve ondan sonraki son üç ayda da alacağınız kilo fazlalığının haftada 400 gramı geçmemesine dikkat ediniz. Yalnız bu rejimin tatbikini tabiî merak edersiniz. Bunun da yolu şu:

Normal yaşayışınıza devam edin.

Yani gebelikten evvelki yaşayışınıza nazaran günlük hayatınızda büyük farklar olmasın. Gebelik bir hastalık değildir. Kadın hayatının normal bir safhasıdır. Bu sebeple çocuk doğuracak olan bir kadının yaşayışını değiştirmesi için hiçbir sebep yoktur. Kadın, gebelikten evvelki bütün faaliyetlerine devam edebilir. Öteden beri bütün dünyada gebelik sırasında bol bol verilen bazı beylik nasihatler vardır. «Aman ağır birşey kaldırma, kendini yorma, hızlı yürüme. Yoksa çocuğu düşürürsün gibi...» Bu kabîl tavsiyeler kadın üzerinde bir takım psikozlar yaratabilir. Bu endişe ile bazıları en küçük bir hareketi bile yapmaktan çekinirler. Hattâ son aylarda yataktan çıkmaktan korkanlar bile vardır. Halbuki hareketsizlik hiç de iyi birşey değildir. Oturduğu yerde muhtelif tavsiyelerle türlü gıdalar alıp da kımıldamadan duran bir insan hiç şüphesiz ki şişmanlıyacaktır. Tabiî hareket etmekten kastımız kalbi veya vücudun diğer organlarını yoracak şekilde faaliyetler gösterilmesi değildir. Lâkin hareketsizlik hem ruhi, hem de bedenî olarak gebe bir kadına hiç de iyi gelmez. Bilhassa normal hayatında spora alışkın bir kadının gebelik sırasında spor yapamaması, onu hem bedenen, hem ruhen sıkacaktır. Gebelik sırasında bu gibi hanımların yapabileceği bir, iki hareketi resimlerle gösterdik. Bu hareketler yalnız müstakbel annenin sıhhati için değil, bebeğin ilerdeki inkişafı bakımından da faydalı bir jimnastiktir.

Gebelik için en uygun yemek listesi.

Yalnız jimnastik yapmakla da bazan şişmanlamanın önüne geçilemiyebilir. Bu sebeple yemek hususunda gene bir tahdit tavsiye etmek faydalıdır. Tabiî gıdasız kalmanın bahis mevzuu olmadığı tahmin edilir. Fakat «iki kişilik yemek yemem lâzım» düşüncesinin modası geçmiş olduğunu hatırlatmak isteriz. Hâmilelik sırasında iştahın daha fazla artması da pek tabiîdir. Semen yapacak yiyeceklerden ziyade besleyici, fakat şişmanlatmıyan şeyleri tercih ediniz.

Aşağıda vereceğimiz yemek listesi, hâmileliğin ilerlemiş ayları için en muvafık bir günlük pehriz rejimi sayılabilir:

1 yumurta
300 gram sebze
150 gram patates
300 gram mevsim meyvası
4 ince dilim ekmek.

Bütün bunlar 4 ilâ 9 uncu ay arasındaki gebe kadınlar için etsem olan günlük 2500 kaloriyi şişmanlatmadan rahatça verir.

Gebelerin baş düşmanı tuzdur.

Gebeler için tuz en zararlı maddelerden biridir. Çünkü tuz, dokular içinde fazla su yerleşmesine sebebiyet verir. Tuzun umumi zararlarından geçen sayımızda bahsolunmuştu. Aynı sebeplerle gebelik sırasında da birçok bakımdan ve en başta suyun dokular içinde fazla miktarda depo edilerek dışarı atılamamasından doğacak rahatsızlıkları önlemek için tuza karşı kabil olduğu kadar pehriz yapmak çok yerinde olur. Yemeklerinizde az tuz kullanın, gene kilo almakta devam ederseniz, tuzu büsbütün kaldırınız. Tuza aş ermiye başlamışsanız hekiminizden size suni bir tuz yazmasını söyliyerek bu meseleyi halledinız.

Fazla şişmanlığın gebelik sırasında böbrek faaliyetleri üzerinde de menfi tesirleri olacağını unutmamalıdır. Bu sebeple vücuttan kolayca atılabilecek gıdaları tercih etmeli, böbrekleri yoracak maddelerden de mümkün mertebe kaçınmağa çalışmalıdır.

Netice olarak, gebelik müddetinin devamınca normal yaşayışınızı değiştirmeden, ifrat derecede zararlı hareketlerden de aynı zamanda kaçınarak, başta tuz olmak üzere, fazla yağlı, şişmanlatıcı yiyecekleri, makarnayı, pilâvı, börek gibi şeyleri fazla kaçırmaksızın, muntazam bir rejim tatbik etmekten başka yapılacak şey yoktur. Bebeğinizin, kendisine lâzım olan besiyi size sormadan ve haberiniz bile olmadan alabileceğini unutmayınız.

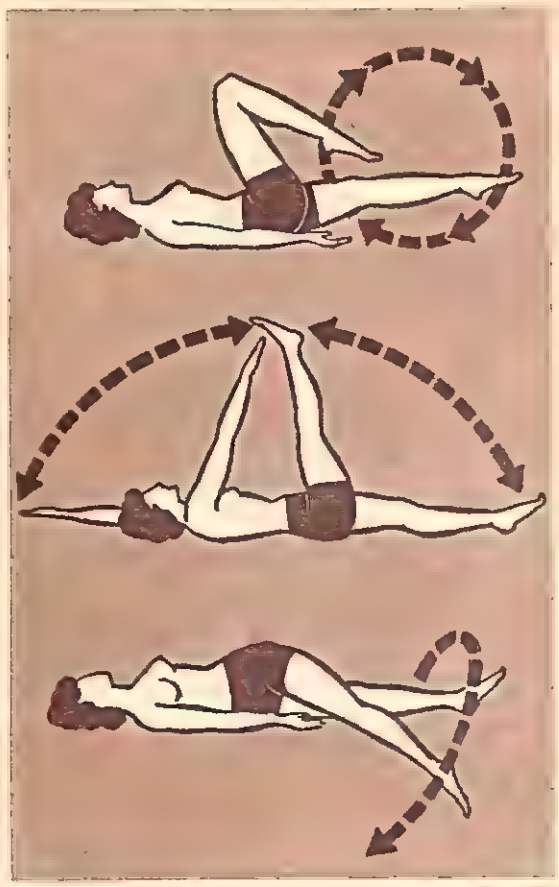

Hâmilelik devresinin rahat geçmesinde yukarıda görülen şu üç hareketin çok faydası vardır. Bunları her sabah muntazaman tekrarlayınız.

Anne ne kadar çok beslenirse çocuğun da o nispette gürbüz olacağı inancı tamamen yersizdir. Aksine, şişman olmıyan bir kadının sıhhatli bir çocuk dünyaya getirme şansı çok daha kuvvetlidir.

VARNA MEYDAN MUHAREBESİ

İkinci Muradın, tahtını 12 yaşındaki oğlu İkinci Mehmede bırakarak Manisaya çekilmesini fırsat bilen Haçlılar Ordusu, Szegedin anlaşmasını bozarak Türkleri Rumeliden atmak için sınırları aştı. II. Murat, Türk Ordusunun başına geçerek Varnada kanlı bir savaşa girişti ve düşmanı mağlûp etti. 16 - 17. sahifelerdeki tablomuz, 12 kasım 1444 te vuku bulan bu muharebeyi ve ön plânda II. Muradı gösteriyor.

Hayat

HAMASİ TABLOLAR : 3

VARNA MEYDAN MUHAREBESİ

Aslı ASKERİ MÜZEDE bulunan bu tablonun fotoğrafı İNAL TENGİZMAN tarafından çekilmiştir.

Üç Hafta

12

YAZAN: ELINOR GLYN — ÇEVIREN: FIKRET ARIT

XXIII

NISAN geçiyordu. Kaptan Grigsby birkaç gün sonra Akdenizde bir geziye çıkacağını, yatın Marsilyada olduğunu söyledi. Paul'ü de davet etti. Paul müteredditidi. Nisan sonuna kadar kraliçesinden bir haber beklemeğe karar vermişti. Eğer beklediği haber gelmezse o zaman böyle bir gezinti onu bulmak için belki faydalı olabilirdi. Kaptandan birkaç gün müsaade istedi.

İki gün sonra da kendisini deliye döndüren bir telgraf aldı. Telgrafta kısaca «Pariste Dmitry'yi bul» deniyordu. Bir de adres gösterilmişti.

Paul babasının odasına koşarak:

«Babacığım» dedi. «Ben hemen Parise gidiyorum. Annem evde yok. Onu görmeyi bile bekliyemiyeceğim. Anlıyorsun değil mi babacığım? Sen durumu idare edersin değil mi?»

Sir Charles kendisine uzatılan eli sıktı:

«Anlıyorum oğlum» dedi. «Git. Fakat dikkatli ol. Grig ve ben burada senden haber bekliyeceğiz. Bize ihtiyacın olursa hemen bildir.»

Paul hemen hazırlandı. Ertesi gün Pariste hangi otelde olacağına dair telgrafta bildirilen adresteki Dmitry'ye telgraf çekti. Akşam hareket etti.

Ertesi sabah Paristeki otelinde kahvaltı ediyordu ki Dmitry geldi. Paul neşe ve heyecanla onun elini sıktı. Dmitry hürmetle konuşmağa başladı.

Madam iyi idi. Kendilerini görmek için onu Parise göndermişti. Yavru da iyi idi. Madam ona bir büyük amcalarının adı olan Paul adını vermişti. Çocuğun sağlığı hususunda madam kendilerinin emin olmasını istiyordu. Tıpkı babası idi. O kadar benziyordu. Madam durumun nezaketi yüzünden şimdi bulunduğu güney şehrinden ayrılamamıştı. Fakat bir buluşma imkânı temin edebilirse kendisini görmek çok istiyordu.

Paul bu buluşmayı temin için hemen o gece yola çıkmalarını söyledi. Dmitry başını salladı. Bu iş o kadar kolay değildi. Teferruatlı bir plân hazırlamak icabediyordu. Evvelâ bir yat satın almak lâzımdı. Mayıs sonundan önce o havalide deniz yolculuğu tehlikeli idi. Madam sahil şehrindeki villâsında olacaktı. Bu sefer esnasında birkaç saat görüşmeleri mümkün olabilirdi.

Paul, Kaptan Grigsby'nin teklifini hatırladı. «Yatla istediğim zaman gelebilirim» dedi.

Bunun üzerine teferruatı konuşmağa başladılar. Dmitry hâlâ tam bir gizlilik içinde konuşuyor, kadından sadece madam diye bahsediyordu. Paul bütün sırrı ancak kadını tekrar gördüğü zaman çözebileceğini anlıyordu. Onun için Dmitry'ye sadece tekrar tekrar kadının sıhhatini sordu. Dmitry'nin kaçamaklı cevaplarından da şunu anladı: Kadın çok hastalanmış, ölümün eşiğinden dönmüştü. Fakat şimdi süratle iyileşiyordu. Kendisini çevreleyen zorluklar bir, iki defa ciddî hal almıştı. Fakat şimdi madamın erkek kardeşi yanındaydı. Madamla da, çocukla da o meşguldü.

Dmitry, Paul'a haritalar ve plân gönderecekti. Plânda yatın nerede demirliyeceği gösterilecekti. Ertesi gün yola çıksa bile bütün bunların hazırlanması biraz zamana muhtaçtı. Paul:

«Yat şimdi Marsilya'da» dedi. «Gelecek hafta yola çıkarız. Haritaları ve plânı bana İstanbula gönderin. Fakat daha önce Napolide sizden bir haber bekleyeceğim.»

Dmitry söz verdi. Ayrılırken de Paul'ün eline bir zarf tutuşturdu. Madamın bunu ayrılırken vermesini tembih ettiğini söyledi. O gece Paristen ayrılacağını, eğer cevap göndermek isterlerse akşam altıya kadar otelinde olacağını ilâve etti. Hürmetle eğilerek dışarı çıktı. Paul de hemen zarfı açtı.

Kadın mektubunda artık kendisinin kim olduğunu öğrenmiş olacağını yazıyor ve tekrar buluşacakları için artık bu gizliliğe de lüzum kalmadığını söyleyip adını ve nerenin kraliçesi olduğunu açıkladıktan sonra şöyle diyordu:

«Fakat sevgilim benim en büyük ünvanlarım senin sevgilin ve oğlumun annesi olmaktır.»

Paul bu satırları öptü.

Kadın sonra aşkından, bütün bir kışı ayrı geçirmiş olmanın ıstırabından bahsediyor, çocuklarını anlatıyordu:

«Senin bir modelin Paul. Daha önce de sana söylemiş olduğum gibi tam bir İngiliz ve güzel. Benim gibi siyah saçlı ve beyaz değil.»

Ve parlak kelimelerle yavrunun istikbalini çiziyordu.

En sonunda muhtemel buluşmalarından bahsediyordu. Villâ sahile yüz metre mesafede idi. Fakat Dmitry'nin vereceği talimata harfi harfine riayet etmesi lâzımdı. Yoksa ikisi için de tehlike vardı. Ama her şeye rağmen onu görmeden yaşıyamıyacaktı.

«Sen artık benim için yalnız bir âşık değilsin Paul» diyordu. «Ben de her zamankinden fazla seninim.»

Paul o günü tekrar tekrar mektubu okumakla ve cevap yazmakla geçirdi. Akşam o da, Dmitry de memleketlerine doğru yola çıktılar.

XXIV

Paul, İngiltereye döner dönmez Kaptan Grigsby'den, kendisini de bu seyahate götürmesini, fakat dediği bir tarihte, dediği bir sahile çıkarmasını rica etti. Sir Charles de kendilerine katılınca mayısın ilk haftası Marsilyadan hareket ettiler.

Paul, Napolide Dmitry'den bir mektup aldı. Mayısın sonundan önce gelmemesini tekrar rica ediyordu.

Güzel bir yolculuktan sonra İstanbula geldiler. Burada harita ve plân ellerine geçti. Paul, babası ve Kaptan Grigsby'ye harita ve plânı göstererek Dmitry'nin gönderdiği talimatı okudu. 29 mayısta hava güzel olursa akşam karanlığı basar basmaz haritada işaret edilen limana demirliyeceklerdi. Arka arkaya üç martı haykırışı duyulunca Paul sahildeki yeşil ışık görünen yere çıkacaktı. Orada Vasili kendisini bekliyecekti. Kıyıdan villânın bahçe kapısı birkaç adımdı. Sabaha karşı villâdan çıkacak; Napoliye gönderilen mektuptan sonra bazı hâdiseler olduğu için, yat gün ışımadan açılmış olacaktı.

İstanbuldan ayrıldıktan sonraki saatler bir türlü geçmek bilmiyordu. Paul konuşmalara dikkat etmiyor, sorulan suallere cevap vermiyor, babası ile Grigsby de ekseriya onu düşünceleri ile baş başa bırakıyorlardı. Nihayet sıcak ve bulutsuz bir gün vadeden 29 mayıs sabahı oldu. Akşama kadar açık denizde seyreden yat, ortalık kararıktan sonra kıyıya yaklaştı. Gök yıldızlı idi. Ay yoktu. Sular kıpırdamıyordu.

Paul büyük bir dikkat ve itina ile giyindi. Üç defa arka arkaya martı haykırışını duyunca da iskeleden inerek kayığa bindi. Dümen iplerini tuttu. Kayık sahilde görünen yeşil ışığa doğru hareket etti. Işık küçük bir koydaki iskelede idi. Vasili de iskelede bekliyordu:

«Siyatelstvo'ya hoş geldiniz» diyerek Paul'ün elini öptü. Büyük bir sessizlik içinde yola çıktılar. On beş metre kadar yürüdükten sonra karşılarına bir demir kapı çıktı. Vasili hafif bir ıslık çaldı. Kapı hemen açılarak Dmitry göründü. Fakat onları içeri almıyarak Paul'a hemen dönmesini söyledi. Kıralla ilgili bir aksilik olduğunu, bu buluşmanın kıraliçe için bir tehlike teşkil edebileceğini söyledi. Hemen dönmesi ve denize açılması icabediyordu. Iki gün sonra son süratle açıktan geçeceklerdi. Eğer villânın üstünde beyaz bir bayrak görürlerse o gece yine aynı şekilde gelecekti. Görmezlerse İstanbula dönecekler, orada kendilerinden yeni haberler bekliyeceklerdi. Madam böyle söylemişti.

Vasili ortadan kaybolmuştu. Dmitry öne düşerek Paul'den kendisini takibetmesini rica etti. Ikide birde «Acele edin, acele edin» diyordu. Bu hal Paul için büyük bir darbe olmuştu. Dmitry'yi kıyıda bırakarak kayığa bindi. Açılmıştı ki Dmitry'nin üç defa martı gibi acı acı haykırdığını duydu.

Denizde iki gün büyük bir işkence içinde geçti. Sir Charles ve Kaptan Grigsby'nin de üzüntü bakımından ondan kalır yerleri yoktu. Ikinci günü son sürat sahilin açıklarından geçtiler. Paul dürbünle sahili tarıyordu. Villâya beyaz bayrak çekilmemişti. Mermer sütunlu beyaz villânın pencerelerindeki yeşil jaluziler inikti. Her yer âdeta bir türbe sessizliğine gömülmüştü. İstanbula döndüler.

Orada duydukları ise Paul'ü ömrü boyunca sürükleneceği büyük bir ıstıraba gömdü.

O zaman bu haber bütün Avrupayı şiddetle sarsmıştı. Rezil bir kıral, deliler gibi içtikten sonra, yanında iki adamı olduğu halde kıraliçesinin oturduğu villâya girmiş ve hançerle onu öldürmüştü. Fakat kıral da çok geçmeden cezasını bulmuş, bu vahşi cinayetinin kefaretini, kıraliçenin Vasili adında sadık bir adamı tarafından aynı şekilde öldürülmekle ödemişti.

Bu acı hâdisenin iç yüzünü yalnız Paul, Sir Charles ve Kaptan Grigsby, Dmitry'nin içler acısı mektubundan öğrendiler.

29 mayıs gecesi Vasili sahilde, Dmitry bahçe kapısında asîl misafirlerini beklerken, oda hizmetçisi Anna da villânın şehir tarafında, sokağı gözlüyormuş. Yanında kendisi gibi iki korkunç adamı ile kıralın geldiğini hemen koşarak kıraliçesine haber vermiş. Kıraliçe, Dmitry'ye sesleneceğini söyleye-

rek onu tekrar gözcü olduğu yere göndermiş. Sonra Dmitry'ye seslenerek onun asîl misafire söylediği talimatı vermiş. Eğer tehlikenin bu kadar yakın olduğundan Dmitry'nin ufak bir şüphesi olsaymış, her şeye rağmen kıraliçenin yanından ayrılmazmış. Hiç şüphelenmemiş. Halbuki Vasili durumu kavramış ve villâya koşmuş. Kıral o müddet içinde yanındaki adamlarla villâya girmiş. Anna tekrar kıraliçenin yanına koşarak daha vakit varken saklanmasını yalvarmış. Fakat kıraliçe bir şey dinler gibiymiş. O sırada da üç defa martı haykırışı gibi sesler duyulmuş. Bu, Dmitry'nin, kıraliçenin kendisine tembih ettiği gibi, asılzadenin kayığı sahilden açılınca ona haber vermek için taklit ettiği martı haykırışı imiş. Bu seslerden sonra kıraliçe asılzadenin artık emniyette olduğunu, kendi başına gelecekleri hiç umursamıyacağını söylemiş ve içeri giren kırala doğru mağrur bir tavırla yürümüş. Anna kıralın elinde bir hançer olduğunu görünce bağırarak aralarına girmek istemiş. Fakat kıralın yanındaki adamlar onu kenara itmişler. Kıraliçe bir adım dahi gerilemeden kıralın karşısında duruyormuş. Vahşi adam dişlerinin arasından yılan ıslığını andıran bir sesle: «Nihayet emrime itaat edip bana bir veliaht bulduktan sonra sana ihtiyacım yok artık. Seni öldürmek benim için büyük bir zevk olacak» demiş. Ve elindeki hançeri kıraliçenin kalbine saplamış. O sırada Vasili içeri girmiş. Kudurmuş bir boğa gibi adamları birer tarafa fırlatarak kıralın üstüne atılmış ve onu orada cansız yere sermiş.

Mektup burada bitiyordu. Kıraliçe, sevgilisini ıstırap ve göz yaşı içinde bırakarak kan ve ölüm olan kaderine cesaretle boyun eğmiş, her zaman olduğu gibi saadetinin kefaretini ödemek yine kadına düşmüştü.

XXV

Bu ıstırap Paul için tahammül edilmez birşey olmuştu. Aylarca kendine gelemedi. Oğlunun hayali bile onu teselli edemiyordu. Bu taş yüzlü genç adam gibi Verdayne malikânesinde herşey susmuş, canlılık ve hareketini kaybetmişti. Sir Charles hiç konuşmuyor, Lady Henrietta mütemadiyen ağlıyor, oğlunun bu halden kurtulması için Allaha dua ediyordu. Sir Charles ona yalnız Paul'ün büyük bir ıstırabı olduğunu söylemiş, bir şey sormamasını, üstelememesini ve bu ıstaraba hürmet etmesini istemişti. Kaptan Grigsby sık sık ziyaretlerine geliyordu.

Böylece bir yıl geçti. Paul bu yılın sonunda bir dünya seyahatine çıktı. Fakat hiçbir aradığında teselisini bulamıyor, herşey ona kıraliçesini, geçmiş günleri hatırlatıyordu. Yalnız okumak, mütemadiyen okumak onu biraz meşgul edebiliyordu. Oğlunu hatırlaması da sadece uzun, ıstıraplı saatlerin bir başlangıcı oluyordu. Hissetmek ıstırap çekmek demekti. Kadere karşı isyanla ıstırap onun benliğini bürüyen iki his olmuştu.

İki senedir baba evinden uzakta idi. Bir gün annesinden aldığı bir mektup ona dönmek kararını verdirdi. Bu iki yaşlı insana ıstırap vermeğe ne hakkı vardı? Memlekete dönmeli; onları neşelendirmek, memnun etmek için ne mümkünse yapmalı değil miydi? Ve İngiltereye döndü.

Annesi onun tekrar cemiyet hayatına karışmasından ümitlenir gibi olmuştu. Fakat Paul etrafına ve herkese karşı o kadar lâkayt idi ki bütün tanıdıkları onun bu haline hayret ediyorlardı. Geçirdiği macera hakkında hiçbir şey sızmamış olduğu için her hangi bir fikir ileri süremiyorlar, bir tahminde bulunamıyorlar, hayret edip duruyorlardı.

Hayatındaki ışığın sönmesinin üzerinden beş yıla yakın bir zaman geçmişti. Şubat başlarında bir gece, kendisi ile beraber gömülmek üzere bir zarfa koyarak mühürlediği mektupları çıkardı. Hepsini tekrar tekrar okudu. Gözleri yaşlarla dolup artık okuyamaz hale gelince de ardına yaslandı. O zaman kulaklarında kıraliçesinin sesini duyar gibi oldu. Kollarını açarak, bir daha ayrılmamak üzere gelmesi için yolvardı.

O geceden sonra haline bir değişiklik geldi. Kadere karşı beslediği büyük isyana mukabil mütevekkil bir hal aldı. Sevdiği kadını daima yanında, beraberlermiş gibi hissetmeğe başladı. Bu âni değişiklikle beraber ilk aklına gelen de oğlu oldu.

Dmitry ona her sene oğlunun doğum yıldönümünde bir mektup göndererek durumdan kendisini haberdar etmiş, fakat Paul o korkunç günleri gözlerinin önüne getiren bu mektupları okur okumaz hemen kaldırmıştı. Halbuki oğlu neredeyse beş yaşına girecekti. Suçu ne idi yavrunun? Bu egoist ıstırabında ne gibi kötü bir rolü olmuştu? Hemen Dmitry'ye bir mektup yazdı.

Aldığı cevapta kendilerinin memnuniyetle beklendiği bildiriliyordu. Av meraklısı olan Naip Grandük Petro kendisini avlanmağa davet ediyor ve beraber yapacakları bu av partilerinden çok memnun kalacağının bildirilmesini istiyordu. Yavruyu da bu vesile ile görebilecekti. Eğer majestelerinin beşinci doğum yıldönümü olan 19 şubatta gelebilirse çok iyi olacaktı. Çünkü o gün büyük kilisede tören yapılacaktı.

Paul, Dmitry'ye bir telgraf çekerek ne yapıp yapıp 19 şubatta orada olacağını bildirdi. Ve ancak o gün orada bulunabilmesi ihtimaline binaen icabeden hazırlığı yapmasını rica etti.

19 şubat sabahı da orada idi.

Oğlunu ilk defa o gün mihrap penceresinden mızrak mızrak giren gün ışığında gördü. Sırtında mavi kadife bir elbise olan minimini yavru başını kaldırmış, mağrur bir eda ile orada duruyordu. Pembe yanakları, altın sarısı saçları ile kendisinin küçük bir modeli idi.

Paul, gözleri yavrusunda olarak orgun refakatinde koroyu dinlerken kalbini dolduran o elem ve ıstırap buzlarının eridiğini hissetti. Dua etmek için diz çöktü. Sevdiği kadın sanki yanında idi. Ve çocuklarına beraber bakıyorlardı. Tekrar onun sesini duydu. Allaha şükretmesini, aşklarının mânevi büyüklüğü ve çocuklarının bu ihtişamı karşısında bir gün huzur ve sükûna kavuşacağını söylüyordu.

SON

GÖRÜNEN KÖY KILAVUZ İSTEMEZ

Sinema yıldızı Eva Bartok, hâlâ gayrımeşru çocuğunun babasının adını açıklamak istemiyor.

Curt Jürgens'ten ayrıldıktan hayli sonra, dul bilinen sinema yıldızı Eva Bartok'un bir kızı olmuştu. Halen yirmi aylık olan küçüğün adı Deana'dır. Ama babasının adını Eva hâlâ açıklamak istemiyor. Yandaki iki resmi gördükten sonra; İngiliz sosyetesinin tanınmış şahsiyetlerinden biri olan Milford - Haven Markisi ile bir zamanlar arasından su sızmıyan Eva Bartok'un, çocuğunu bu zattan peydahlamış olmadığına inanmak pek zor değil mi?

Yukarıdaki fotoğraflarda, Milford - Haven Markisi ile kendisinin elmacık kemiklerine varıncaya kadar bütün yüz hatlarının tıpatıp kopyası olan küçük Deana görülüyor.

Doğdunuz, nedir?

OĞLAK BURCUNDA DOĞDULAR

Baha Gelenbevi (rejisör)
7 ocak

Cahide Sonku
27 aralık

Heyecan Başaran
26 aralık

Oğlak Burcunda Doğmuş Bazı Dünya Şöhretleri

Simone de Beauvoir (Fransız kadın yazarı)	9 ocak 1908
Paul Cézanne (Fransız ressamı)	19 ocak 1839
Elisabeth (Avusturya İmparatoriçesi)	24 aralık 1837
Theodor Fontane (Alman yazarı)	30 aralık 1819
Benjamin Franklin (Amerikalı siyasetçi)	17 ocak 1706
Ferdinand Gregorovius (Alman yazarı)	19 ocak 1821
Franz Grillparzer (Viyanalı şair)	15 ocak 1791
Grock (İsviçreli ünlü sirk artisti)	10 ocak 1880
Josef Kainz (Avusturyalı aktör)	2 ocak 1858
Johannes Kepler (Alman astronomu)	27 aralık 1571
Rudyard Kipling (İngiliz hikâyecisi ve şair)	30 aralık 1865
Aristide Maillol (Fransız heykeltıraşı)	25 aralık 1861
Henri Matisse (Fransız ressamı)	31 aralık 1869
Adam Mickiewicz (Polonyalı şair ve yazar)	24 aralık 1798
Montesquieu (Fransız siyasi yazarı)	18 ocak 1689
Louis Pasteur (Fransız tıp âlimi)	27 aralık 1822
Heinrich Pestalozzi (İsviçreli terbiyeci)	12 ocak 1746
Jean Racine (Fransız oyun yazarı)	21 aralık 1639
Carol Reed (İngiliz sinema rejisörü)	30 aralık 1906
Albert Schweitzer (Fransız hekimi ve misyoneri)	14 ocak 1875
Werner Sombart (Alman iktisatçısı)	19 ocak 1863
Anton Tschechow (Rus yazarı)	17 ocak 1860
Maurice Utrillo (Fransız ressamı)	25 aralık 1883
Th. W. Wilson (Amerikalı devlet adamı)	28 aralık 1856
Ulrich Zwingli (İsviçreli reformcu)	1 ocak 1484

eksiksiz iş çıkarmak isterler...

Kendilerinden aşağı insanlarla geçinmesini pek beceremezler. Güleryüzlü olmayı, kendinden aşağı kişilere iyi davranmayı istedikleri halde yapamazlar; aşılması güç bir duvar vardır kendileriyle iş gördükleri kimseler arasında. Bu yüzden sık sık hizmetçi değiştirirler.

İçlerine kapanık, yalnızlığı seven, karamsar kadınlardır. Sevdikleri erkeklere karşı bile kapalı, çekingen davranırlar; sevgilerini kolay kolay belli edemezler. Ne var ki, yılmadan, sabırla beklerler sevdikleri erkeği. «Artık beni sevmiyor» kuşkusu içinde kıvrandıklarından, mutlu olmaları güçtür.

Tertipli, temiz, dürüst kadınlardır. Onlara her alanda güvenebilirsiniz.

Oğlak burcunda doğanların en çok sevdikleri şeyler:

Çalışmayı, işte yorulmayı, sürekliliği, ağır ve yavaş olmayı, sorumluluğu, ciddî olan her şeyi, dürüstlüğü, babadan kalma nesneleri, geleneği, alışkanlıkları, sabırlı olmayı, sınırları aşmamayı severler.

Tiksindikleri şeyler:

Yüzgöz olmaktan, bir işi üstün körü yapmaktan, bohemlikten, bütün gözleri üstüne çekmekten; «adam sen de» cilikten, kolay olabilen her şeyden (aşktan bile) ve durmadan yer değiştirmekten tiksinirler.

Oğlak burcunda doğan erkeklerle evlenecek kadınlara bir kaç öğüt:

Her gün belli saatte kalkın, belli saatte kahvaltı sofrasını hazırlayın. Kocanızın gazetesini hep alışık olduğu yere koyun! Yolculuk istekleri göstermeyin... Kocanız doğduğu şehri sever; doğduğu mahallede, doğduğu evde oturmak ister. Evin eşyasını, odaları öyle zırt pırt değiştirmeyin... Yenilikten, hele modern eşyadan hiç hoşlanmaz. Sizden bir şey isterse: «Adam sen de, yarın yaparım» demeyin sakın. Sevgisi süreklidir; göstermesini beceremese de, ölünceye dek sizden ayrılmıyacaktır. Kaçamak yapacağını pek sanmıyorum... Yapsa bile, gene size dönecektir. Kocanız anlaşılmak isteyen bir erkektir... Onu anlamaya çalışın, bu çabanızı gösterin ona... Sevginizi esirgemeyin ondan. Mutlu olmak isterseniz, siz de bir işin kadını olun. İkiniz yorgun argın eve gelince, köşenize kurulur, kitabınızı alır, dırıltıdan uzak, ama rahat bir hayat sürersiniz.

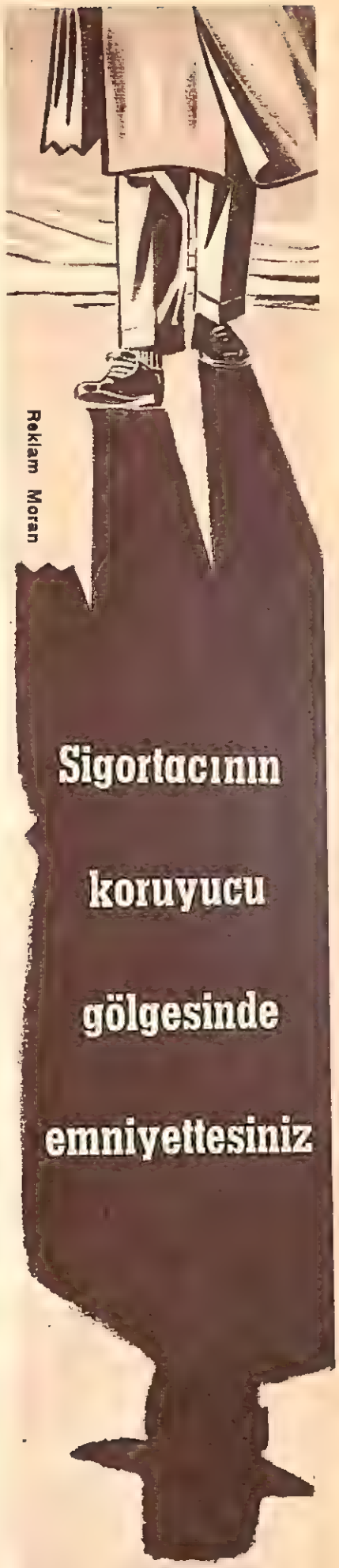

TAHT UĞRUNDA BAŞ VEREN SULTANLAR

"Ben Taht Uğrunda Baş Vermeğe Razı Olup Fikrimden Dönmem,,

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY 8

KORKUDUN yaptığı, padişaha karşı isyan demekti. Çünkü şehzadelerin sancaklarından ayrılmaması veya fermanla hareket etmeleri kanundu. Böyle olmasına rağmen Korkut, isteği yerine gelmedi diye, sancağını bırakmış, Manisaya giderek zorla orada Sancak beyliğini ele geçirmişti. Fakat zaman çok nazikti. Korkudun bu hareketine göz yummaktan başka çare yoktu. Çünkü Korkut Antalyadan ayrılır ayrılmaz, Şahkulu isyan etmiş, Anadoluyu vurmağa başlamıştı.

Bundan başka Trabzon Sancak Beyi Yavuz Sultan Selim de; babasının iyice yaşlandığını, birçok günlerini yatakta geçirdiğini gözönüne alarak İstanbula yakın bir sancağa yerleşmek istiyordu. II. Bayezidin tahtı Sultan Ahmede bırakacağı söylentilerini duyunca büsbütün telâşlandı. Çünkü Yavuz Selim, tahta en lâyık kendini görüyordu. Sultan Ahmet ve Korkut saz âlemleri, edebiyat geceleri tertib ederken, o, Doğuya seferler yapıyor, kızılbaşlarla savaşıyordu. Şehzadeler içinde memleketin başına musallat olan kızılbaş tehlikesini o farketmiş, devlet adamlarına mektuplar yazarak ikaza çalışmıştı. Fakat bunlara aldırış edilmediğini görünce Sıvas ve Karamandan topladığı gönüllüler ve tımarlı sipahilerle Erzincana ve İran üstüne yürümüştü.

Onunla beraber döğüşen askerler memleketlerine dönünce Yavuzun maceralarını, cesaretini ve yiğitliklerini anlatmışlardı. Artık Yavuz, Anadolu çapında bir şöhrete sahip olmuştu. Ozanlar: «Yürü Sultan Selim, devran senindir» diye hakkında yazdıkları destanları söylüyorlardı.

Yavuz halkın bu sempatisinden faydalanarak babasına sancağını değiştirmesi hususunda ricada bulunmuştu. Fakat babası, Ahmedin ve Korkudun baskısından çekinerek bunu yapmamakla kalmamış, Korkudun zorbalığına boyun eğerek Saruhan Sancağını ona vermişti.

Yavuz Sultan Selim; kahraman, azimkâr ve çok mert bir hükümdardı.

Ahmet, Yavuzun İstanbula yakın bir sancağa verilmesini istemiyordu. O zaman tahtın tehlikeye düşeceğini çok iyi hesap ediyordu.

Ahmetle Yavuz arasındaki rekabet ve çekememezlik 1509 senesinde son haddini bulmuştu. Yavuz, oğlu Süleymanın sancağa çıkacak yaşa geldiğini, binaenaleyh bir mansıba tâyin edilmesini rica etmişti. Âdet gereğince şehzadelerin oğulları, babalarına yakın sancaklara verilirdi. Bu sebepten Süleymana Şebinkarahisar Sancağı tevcih edilmişti. Fakat Ahmet buna şiddetle itiraz etmişti. Bunun üzerine Süleymana — kanun hilâfına — ölen amcası Şehzade Mehmedin sancağı Kefe verilmişti. Yavuz, Veziriazama gönderdiği mektuplarda idaresizlik ve yolsuzluklardan şikâyet etmiş; babası sağ iken Ahmedin tahta geçirilmesinin aleyhinde bulunmuş; bütün bu kabahatlerin mesulü olarak da divan âzalarını göstermişti. Süleymanı sancağına yerleştirmek üzere Kefeye gittikten sonra da senelerden beri ettiği tenkidleri tekrarlamış, fakat neticesini görememişti. Memlekette idaresizlik alıp yürümüştü. Yavuzun İstanbula, karadan gitmesine imkân yoktu. Çünkü Anadolunun ortasını Ahmet, batısını Korkut elde bulunduruyordu. Bu sebepten çalışmağa, kuvvetlenmeğe en uygun olarak Kefe Sancağını bulmuş, orada yerleşmişti.

Selimin emirsiz olarak kendi sancağından Kefeye gitmesi padişahı kızdırdığı gibi, Sultan Ahmetle divan âzalarını da kuşkulandırdı. II. Bayezit, Yavuza birkaç defa ferman göndererek sancağına dönmesini emretti. Fakat Yavuz, babasının emirlerine açıkça karşı geldi. Rumelideki beylere ve akıncılara mektuplar yollıyarak onları etrafında toplamağa çalıştı.

Güvendiği adamlarını da Ahmedin, Korkudun yanlarına ve İstanbula gönderdi. Bunlar olup bitenleri günü gününe haber alıyorlar, Yavuz Sultan Selime neticeyi bildiriyorlardı. Yavuz, casuslarından aldığı raporlara göre plânlar hazırlıyor ve hareketlerini ayarlıyordu.

II. Bayezit, fermanla söz dinletemeyince, Yavuza nasihat etmek üzere devrinin bilginlerinden Nurettin Sarıgürz'ü gönderdi. Nurettin, padişahın emrini dinlemesini söyleyince, Yavuz:

— Dinlemediğim emirleri hangisidir? Eğer emirlerinden murat Trabzona varmak ise gökten Cebrail inse ve peygamber dilek eylese kabul etmem. Beni ağabeyim Korkut gibi sanmasınlar. Bir yere gidip tekrar geri gelmem ihtimali yoktur. Ben taht uğrunda baş vermeğe razı olup fikrimden dönmem... dedi.

Nurettin; kendisinin elçi geldiğini, bunu herkesin bildiğini, fitneler çıkıp babasının itibarının sarsılacağını ileri sürünce de:

— Ne gerekse olsun... diye cevap vererek konuşmasını kesti.

Bu, Yavuzun babasına ve divan âzalarına karşı ültimatomu idi.

Yavuz kendisine Rumeli yakasında Silistre Sancağının verilmesini istedi. Bu sefer hükümet:

— Osmanlı Kanunnamesinde yeri yoktur, mümkün değildir... dedi.

Bunun üzerine hazırlıklarını bitiren Yavuz, ağırlık ve askerlerini gemilere bindirerek Kefeden deniz yolu ile hareket etti ve Kili'de askerlerini karaya çıkardı. Babasına bir mektup yazarak Silistre Sancağının verilmesi üzerinde ısrar etti. Fakat Silistre bu defa da verilmedi. Buna mukabil Kefeye Kili ve Akkerman ilâve edilerek geniş bir sancak beyliği teklif edildi ise de, Yavuz bunu da kabul etmedi. Bu fermanın geldiği sırada o, Tunayı geçmiş; Edirneye doğru ilerliyordu.

Fermana verdiği karşılıkta memleket işleri hakkında babasiyle konuşacağını, katiyen ayaklanmadığını bildirdi. Aynı zamanda Allahın adına ve Kuranı Kerim üzerine yemin ederek Tuna nehrini geri dönerek geçeceğini de bildirdi. Padişah o zaman Edirnede idi. Yavuz bütün teklifleri reddetmiş, verilen emirleri dinlemiyerek ilerliyordu. Padişah ve devlet adamları hükümet darbesinden korkarak, Rumelideki beyleri Edirneye çağırdılar. Böylece ortalıkta bir harb havası esmeğe başlamış oldu.

Nihayet Yavuz, Edirneye geldi, Tunca civarına yerleşti. Padişah, kuvvetleriyle birlikte şehirden çıkarak Yavuzun karşısında bulunan Çukurçayıra ordugâh kurdu. İki ordu da tetikte idi. Yanlış bir hareket orduları çarpıştırabilir, binlerce Türkün kanının akmasına sebep olabilirdi. Bu sebepten iki taraf da çok dikkatli hareket ediyordu.

Yavuz, babasına mütemadiyen arizalar gönderiyor, yanına kabul etmesini, söyliyeceği çok şeyleri bulunduğunu ileri sürüyordu. Vezirler de, hasta padişahı, tesiri altında kalacağından korkarak Yavuzla konuşturmuyorlar, ona mütemadiyen geri gitmesi hususunda fermanlar gönderiyorlardı. Nihayet elçi olarak yine Nurettin Sarıgürz araya girdi. Baba - oğul arasında bir anlaşma imza edildi.

Bu anlaşmaya göre Yavuza Semendire Sancak Beyliği veriliyor, Macarlara sefer edecek ordunun başına getiriliyordu. Aynı zamanda II. Bayezit, sağlığında evlâtlarından hiçbirisini tahta geçirmiyeceğine dair söz veriyordu. Yavuz, anlaşmanın imzalanmasından sonra, babasiyle görüşemeden, Edirneden ayrıldı. Fakat Rumelide — Kanuna aykırı da olsa — bir sancak ele geçirmişti.

Halbuki Yavuzla yapılan andlaşma bir oyalama taktiği idi. Çünkü Veziriazam Ali Paşaya Şahkulu üzerine giderken gerekli talimat verilmiş, Ahmedin padişah olması karar altına alınmıştı. Ali Paşa, Kütahyada Altıntaşta şehzade ile birleştiği zaman bu müjdeyi kendisine ulaştırmıştı. Fakat Ahmedi çok seven Ali Paşanın ölümü, işi biraz askıda bırakmıştı.

II. Bayezit de Yavuzdan sonra Edirneden İstanbula hareket etti. Çok hasta ve üzgündü. Oğulları biribirine girmişti. Şahkulu memleketi yakıp yıkmış, hükümet kuvvetlerini yere sermişti. Oğlu Şehenşah ve Veziriazam Ali Paşa ölmüştü. Bu karışık duruma hasta haliyle düzen vermesine imkân yoktu. Bu sebepten büyük oğlu Ahmedin Padişahlığa çağırılmasını emretti.

Yavuz, olup bitenleri Eski Zağrada haber aldı. Süratle babasının arkasından ilerledi. Babasına Çatalca civarında, Uğraş'ta yetişti. Askerlerine, karşı taraftan hücum olmadıkça savaş etmemelerini emretti. Ahmet taraftarları II. Bayezide, ovayı dolduran Yavuzun binlerce askerini gösterdiler. II. Bayezit aldırmadı:

— Hemen top atın, asker cenketsin!... diye emretti.

Toplar hazır olduğundan derhal ateş edildi. Askeri hazırlanmamış, savaş düzenine girmemiş olan Yavuz Selim, büyük bir bozguna uğradı. Etrafını saran çelik ve ateş çemberinden kurtulmak için çok çalıştı. Attan düşürüldü, bir başka ata binerek nihayet ateş çemberini yarmağa muvaffak oldu. Yeniçeriler de Yavuzun nara atışına, ustalıkla kılıç kullanışına, kahramanca döğüşüşüne hayran oldular. Hele kendileri gibi sakalsız, koç bıyıklı bir adam olduğunu görmeleri, Yavuzu sevmelerine ve onun tarafını tutmalarına sebep oldu.

(Devamı gelecek sayıda)

AHMET FETHİ PAŞA

Atiye Sultan, kocası Paşa'nın başka bir karısı olmasına dayanamıyarak kısa zamanda göçmüş. Fakat, tarandıkça daima kendisini hatırlatacak hoş bir melodi çıkaran, çok kıymetli bir sakal tarağını da Paşaya bırakmış...

Kâselerden birini ışığa tutun: bir tarafından bakıldığı zaman, diğer tarafındaki eşyalar birer hayal oyununda gibi şekilleniyor. O kadar ince, o kadar zarif, o kadar pırıl pırıl...

Eskiler buna: «Eser-i İstanbul» diye isim vermiş. Hele üzerindeki motifler görülmeğe değer. Sanki Türk tarihi; zevk, renk, ışık ve estetik ölçüleri ile bu kâselerin üzerinde toplanmış!... Onu işleyen ustanın elleri, Türk zevkinin inceliğini, kendi büyük ruh süzgecinden süzmüş, gök kuşağının göz alıcı renkleri ile bezemiş.

Bu gün, 1.5 asırlık bir geçmişe ulaşmış olan bu sanat kolunun kuruluş ve gelişmesinde başlıca rolü oynamış olan Türk müzelerinin kurucusu Ahmet Fethi Paşanın hâtırasını anmayı vazife biliyoruz.

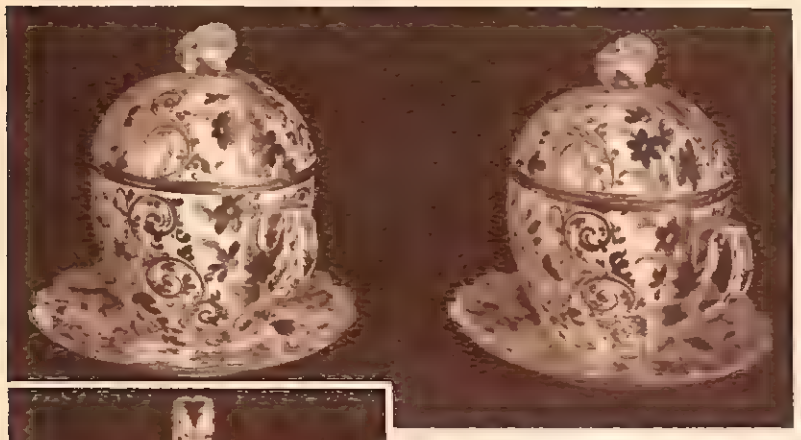

SEVR'DE, ŞEREF MÜKÂFATI ALAN İKİ ESER-İ İSTANBUL

Bugün, Ahmet Fethi Paşanın torunu Şehsuvar Menemencioğlu'nun aile hâtıraları arasında büyük değer taşıyan bu iki kâse de bulunmaktadır. Kâseler dede yadigârı olduktan başka, bundan 110 yıl evvel, Sevr'de açılmış olan «Dünya Porselen Mamulleri Sergisi»nde de mükâfat almış. Bu bakımdan kâseler daha o tarihte, Eser-i İstanbul adı ile Türk porselen işçiliğini yabancı bir dünyada şerefle temsil etmişler...

FİNCAN VE ŞİİR — Paşa, ev içindeki yaşayışında da zevk ve zarafeti ustaca bağdaştırmış. Eser-i İstanbul mamullerinden olan kendi kahve fincanlarına bile güzel ve cinaslı mısralar yazdırmış. Bu mısralarında diyor ki: «Kendini pek ele vermiş de ısınmış cânı — Yârin ağzına kapılmış görürüm fincânı»...

ÇEŞMİBÜLBÜL'DEN NARGİLE — Zevk ehli, keyif ehli kelimeleri artık geçmiş günlerin deyimi oldu. Fakat, Ahmet Fethi Paşanın gayretiyle gelişmiş olan Çeşmibülbül sanatçılarının elinden çıkma bu nargile, o devri yaşıyanların aynı zamanda «sanat ehli» olduğunu göstermiyor mu?...

Ahmet Fethi Paşa, 1801 yılında İstanbulda, Eyüp iskelesi yakınında, Abdullah Paşa yalısında dünyaya gelmiş. Enderun'da ilk tahsilini tamamlamış. 1827 de, Kolağası rütbesi ile (Asâkiri Mansurei Şahane) taburunda subay olarak vazife almış. Rus Harbinde ayağından yaralanmış. Girmiş olduğu savaşlarda başarı göstererek terfi etmiş, Hükümdar maiyetinde yaver olmuş. Daha sonraları; beylerbeyi, ferik ve nihayet Viyana, Moskova, Londra, Paris elçilik ve temsilciliklerinde bulunduktan sonra, Sultan Abdülmecidin tahta çıkmasiyle tekrar yurda dönmüş.

1839 yılında II. Mahmudun kızı ve Abdülmecidin kardeşi Atiye Sultanla evlenmiş; saraya damat olmuş.

Uzun yıllar dış memleketlerde bulunması sonucu olarak, bu memleketlerdeki sanat ve kültür hareketlerini benimsemiş. Bunları memleketinde tatbik fırsatını da kaçırmamıştır.

Tophane fabrikalarını geliştirmiş. Eski Baruthanedeki demir izabe ocaklarını kurmuş. Bir yandan bunları yaparken öte yandan da cam ve porselen fabrikalarının gerçekten ölümsüz olan Çeşmibülbül'ünü, Eser-i İstanbul'unu bize kazandırmış.

Ahmet Fethi Paşanın hayat hikâyesi oldukça hareketli geçmiş. Saraya damat girdiği gün, Dolmabahçedeki Divanhanede eşsiz bir düğün yapılmış. Padişah, sultanlar, devlet erkânı, ulema ve yabancı devlet sefirleri bu düğünde hazır bulunmuşlar...

O gün Osmanlı Sarayı yabancılara ilk defa açılmış. Altın ve gümüş sofra takımları ile günlerce ziyafetler verilmiş. Yemek esnasında saray muzikası Batı havaları çalmış.

Sakalları, bıyıkları kozmatikli, çeşitli kokular sürünmüş; al fesleri, sırma işlemeli ceketleri, murassa nişanları, gıcırdım kunduraları içinde paşalar... Canfesler, nâdide tüller, ipekler, kadife ve atlaslar içinde; zümrüt, yakut, elmas ve pırlantaları pırıl pırıl, sanki Kafdağından gelmiş masal sultanları boy göstermişler...

Oysaki koca Osmanlı Sarayına damat giren Ahmet Fethi Paşa, o sırada Şemsinur adında bir hanımla evli bulunuyormuş!... Bu evliliği Atiye Sultandan saklandığı için Paşa, bekâr diye saraya takdim edilmiş!... Sonraları Sultan hanım, Paşa kocasının evli olduğunu işitince, içine şüphe ateşi düşmüş. Yaradılıştan zayıf, nahif, serçe misali olduğu için kıskançlık onu yakıp kavurmuş. Günlerce Eyüpten gizlice bir kayığa biner, Kuzguncuk kıyılarındaki pembe boyalı Fethi Paşa yalısını gözlemeğe gidermişl... Yalıda kadınlar, çocuklar evvelden tembihli olduğundan, daima perdeler örtülü, pancurlar kapalı tutulurmuş.

Ahmet Fethi Paşa, iki evliliğin güç şartlarını nasıl bağdaştırmış, bilmiyoruz ama; narin Sultan bu hayata daha fazla dayanamıyarak ölmüş!...

Şimdi Topkapı Sarayının resim galerisindeki Ahmet Fethi Paşanın portresine bakanlar, belli belirsiz kalkık kaşları, hafif kıvırcık siyah sakalları ile çevrili yüzünde, çekik göz kapaklarının arasından insana istihza ile bakan bir çift gözle karşılaşırlar. Kendi iç dünyasına dönük bu gözler biraz da rüyalı bir ifade taşımaktadır...

Sakallarının kaderinde, dünyanın en enteresan tarağına sahip olmak da varmış. Daha damatlığı söz konusu edilmeden evvel, Atiye Sultanın göz kamaştırıcı çeyizinde, üzerine roza elmasla Mecid tuğrası işlenmiş altın bir sakal tarağı bulunuyormuş. Sakal bu tarakla tarandığı zaman, taraktan çıkan hoş bir melodi duyulurmuş. Acaba Paşa, iki evli olmanın çilesini bu melodi ile avutabildi mi?...

VİYANA ELÇİSİ — 1835 yılında yapılmış olan bu gravür, Elçi Ahmet Fethi Paşanın Viyanada askeri merasimle karşılanışını tasvir etmektedir.

RÖPORTAJ: TURGUT ETİNGÜ

3cü. HALK OYUNLARI BAYRAMI

28 Haziran Pazar günü Açık Hava Tiyatrosunda yapılacak Bankamızın

2.nci çekilişinde

Halk Oyunları Bayramı programı davetlilerimize
takdim edilecektir.

Yılın 3.üncü çekilişinde

BİR KİŞİYE
YÜZ BİN
liranın tamamı

5
kişiye birer
APARTMAN DAİRESİ

1610 KİŞİYE
160.000
liralık çeşitli
para ikramiyeleri

3.üncü çekiliş için son para yatırma günü 18 TEMMUZ

YAPI ve KREDİ BANKASI

Gecenin on biri idi

YAZAN : ELLESTON TREVOR — ÇEVİREN : ADNAN ÖZEL

TELEFONLA da olsa Cobham ile en son konuşan ben oldum. O bana oturmakta olduğum Stratton Oteline telefon etmişti. Stratton'a gelenler burada bir, iki gün kalıp yollarına devam ederler. Büyük bir uğrak otelidir burası. Muhabir olduğum ve buraya uğrayan hemen herkeste yeni malûmat bulunduğunu bildiğim için, vaktimin yarısını burada geçiririm. Yeni havadisleri de gayet basit bir şekilde ya sigara salonunda, ya da barda gevezelik esnasında öğrenirim. Bugüne kadar bu iş için hiç telefondan istifade etmemiştim.

Saat gecenin on biri. Odamda oturuyordum. Telefon çaldı. Uzanıp âhizeyi aldım:

«Buyurun!» dedim.

«Mister Scott?»

«Benim, buyurun» diye tekrar ettim.

«Bir dakika.»

Telefonda bir tıkırtı oldu, sonra bir erkek sesi:

«Merhaba Mister Scott. Ben Albay Cobham.» dedi.

«Merhaba Albay Cobham.» diye cevap verdim.

Kendisini tanıdığım için hiç şaşırmadı. Bütün muhabirler Albay Cobham'ı tanır.

«Fazla vaktim yok, Mister Scott.»

«Öyleyse atışa başlayın Sir!»

Bir an sustu, sonra müstehzi bir eda ile:

«Ne garip, konuşmamıza ateş etmem lâzım geldiğini söylemekle başladınız. Ben de bunu birkaç dakikaya kadar yapacağım ve tam hedefe isabet ettireceğim.» dedi.

«Dinleyin hele» diye söze başlamıştım ki lâfımı kesti:

«Uzun boylu konuşmaya vakit yok, Mister Scott. Hiçbir şey yapmak elinizden gelmez. Kimse mâni olamaz bana. Bunu istiyerek, kendi arzumla yapıyorum ve bundan da çok memnunum.»

Muhabir olarak bu güne kadar pek çok meczupla, hattâ kendi canlarına kıymaya kalkışanlarla konuşmuştum. Bu kabil insanların ruh haletini iyi biliyordum ve gayet iyi anlıyordum ki bu adam katiyen yalan söylemiyordu.

«Beni iyi dinleyin, Mister Scott. Bu işi bitirmeden önce size enteresan bir hikâye anlatmak istiyorum.» diye ilâve etti.

«Buyurun Albay Cobham» dedim. Bir yandan da beynim zonklıyarak Cobham'ın nereden, hangi numaradan telefon ettiğini öğrenebilecek birini nasıl bulabileceğimi düşünüyordum. Ama bu telefon muhaveresini de elimden geldiği kadar uzatmam, Cobham'ı telefonun başından ayırtmamam lâzımdı. Aynı zamanda bir facianın hemen burnunun dibinde bulunduğumu da pek iyi anlıyordum.

«Hatırlıyacaksınız» diye Cobham anlatmaya başladı, «iki ay önce Himalâya'dan geldim. Siz gazeteciler gene hatırlarsınız ki (Sihirli Vâdi) yi görmüş olan üç kişiden ikisi, döndükten sonra pek fazla yaşamadılar.»

Onu can kulağı ile dinliyemiyordum. Bu iki kişinin başına gelenleri duymuştum. Adları Catterick ve Van Druten idi. Catterick, Hindistandan dönerken kendini vapurun güvertesinden, Van Druten ise Londrada pencereden atmıştı. Fakat oturup bu ölmüş insanları düşünecek sıra değildi. Kaybedilecek her dakika bir cana malolabilirdi. Telefon kapıdan epeyce uzak olduğu için, hem onunla konuşmak, hem de kapıyı açmak imkânsızdı. Ona mâni olacak birini bulmadan bir an telefondan ayrılsam tetiğe basacağından yüzde yüz emindim.

«Evet, hatırlıyorum» dedim.

Âhizeyi omuzumla kulağımın arasına sıkıştırarak yüzükoyun yere uzanıp ayağımın ucu ile kapıya yetişmek istedim, olmadı, üç santim kadar eksik geldi.

«O vakitler Catterick'in boğulduğu yazıldı» diye Cobham devam ediyordu, «Asyadan tedavisi gayrikabil bir hastalığı da beraberinde getirmiş imiş. Van Druten dönüşte evde karısını bulamadı. Kadın basıp gitmişti. Onun kendisini pencereden atmasına da bunu sebep gösterdiler. Fakat, Mister Scott, benim böyle hiçbir sebebim yok. Sadece...»

«Albay Cobham, bir saniye dinleyin beni» diye haykırdım.

«Vakit kalmadı, Scott. Hikâyeme lâzım olan kıymeti verin.»

Elimle telefonun mikrofonunu örttüm ve sigara tablasını olanca gücümle pencereye fırlattım. El bombası patlamış gibi bir gürültü koptu.

«Benim şifa bulmaz bir hastalığım yok. Karım da terketmedi. Zira hiç evlenmedim. Gayet aşikâr bir mazeretim var: Artık yaşamaya ihtiyacım yok, Mister Scott!...»

Cobham'ın sesi değişmiş, yorgun halini kaybetmiş, yerine hissedilir bir canlılık gelmişti:

«Himalâya'daki Sihirli Vâdi hakkında hiç kimse doğru dürüst bir şey bilmiyor. Şimdi size ondan biraz bahsetmek istiyorum.»

Mikrofonu kapattığım elim terden sırsıklam olmuştu. Sanki bahis konusu olan onun değil de benim hayatımdı. Dikkatle masanın etrafını dolaştım, koca koca kireç parçaları kopup da düşünceye kadar duvarı bütün gücümle tekmeledim.

«Telefondan ayrılmayın, Mister Scott!»

Sesi daha da canlanmıştı. Gizli bir sır tevdi ediyormuşçasına devam etti:

«Bu vâdi yeryüzünde insanoğlunun tanıdığı yerlerin en güzelidir. Cennetin ta kendisi. Erkekleri son derece iyi kalbli, kadınları tam mânası ile mükemmel olan bir cennet. Ama aynı zamanda cehennem. İşte orada tam bir sene yaşadım.»

Sesi sanki rüyada konuşur gibi idi. Bir elimle duvarı yumrukluyor, öbürü ile de mikrofonu kapatıyordum. Hiç kimse gelmiyordu. Fakat sigara tablasını pencereye attığımın duyulmuş olması lâzımdı.

Kısık bir sesle:

«Anlatmaya devam edin, Albay Cobham» dedim.

«Ondan sonra çekip gitmek mecburiyetinde kaldım. Zira uzun zaman cennette yaşarsanız, oranın da cehennemden farkı kalmıyor. Her şey haddinden fazla güzel, haddinden fazla mükemmel... İnsan gırtlağına kadar doyuyor ve artık can sıkıntısı başlıyor. Bir an hiçbir mesuliyeti, işi, derdi, vazifesi olmadığını farkediyor.»

Elimin yetişebileceği bütün öteberiyi, çiçek vazosunu, ayakkabılarımı pencereden fırlattığım sırada bir elimle de mikrofonu sımsıkı örtüyordum. Ne olmuştu, anlamıyordum, birdenbire bütün dünya sağır mı olmuştu?

Cobham devam ediyordu:

«Dünyanın en güzel yerini bulmuştuk. Ama daha fazla tahammül edemedik. Ondan kaçtık, fakat cehennemi de beraberimizde getirdik.»

Koridorda ayak sesleri işitiyordum. Herhalde beni işiten olmuştu. Sesler kapıya kadar geldi. Kapı vuruldu. Mikrofonu örtüp, «Girin!» diye bağırdım. Ondan sonra telefona dönüp:

«Devam edin, anlatın, sizi dinliyorum» dedim.

Cobham:

«Artık anlatacak bir şey kalmadı Mister Scott» diye cevap verdi.

Kapı açıldı, bir oda hizmetçisi içeri girdi. Şaşkın şaşkın odanın harap haline bakmaya başladı. Çocuğa telefondaki bu konuşmanın bir ölüm - kalım savaşı olduğunu, konuşan numarayı bulup acele polise haber vermesini fısıldadım.

Çocuğun yüzü bembeyaz oldu ve odadan fırladı.

Şimdi benim, Albay Cobham'ı oyalamam lâzımdı. Çünkü hayatı elimdeydi.

«Söyliyecek hiçbir şey kalmadı. Mister Scott. Size hikâyemi insanların böyle bir şeyden haberleri olması icabettiğine inandığım için anlattım. Catterick ve Van Drunten namına konuşamam ama benim müsterih olarak öldüğümü yazın.»

«Albayım, fikrinizi değiştiremiyeceğimi biliyorum. Fakat birkaç noktayı bilmem lâzım. Meselâ bu Sihirli Vâdi nerede, yerini tam olarak söyliyebilir misiniz?»

«Size artık hiçbir şey söyliyemem, Mister Scott. Beni dinlemek nezaketini gösterdiğiniz için teşekkür ederim. Hoşça kalın!»

«Fakat ne olur, bir saniye daha dinleyin beni, sadece bir, yahut iki sual sormak istiyorum...»

Sendeledim, güçlükle masaya tutundum.

«Albayım, arkanızda vâdi, yahut bu hususta bildikleriniz hakkında yazılı olarak hiçbir şey bırakmıyacak mısınız?»

«Maalesef Mister Scott. Artık gitmem lâzım.»

Telefon kesildi. Soğuk soğuk terliyordum. Bir yandan da belki oda hizmetçisi kabiliyetli bir çocuktur, şu anda polis otomobili yoldadır, diye kendimi avutuyordum ki bir saniye içinde beklediğim haber geldi: Hemen yanımdaki odada bir el silâh atıldı...

Kim Novak
cazip sinema yıldızı diyor ki:

"Ben, **LÜKS** tuvalet sabununu kullanırım".

Dünyanın en güzel kadını da bilir ki bir kadın için en kıymetli varlık temiz bir tendir. Sinema yıldızlarından onda dokuzu da, günlük tuvaletleri için, sâf ve lâtif olan LÜKS tuvalet sabununa güvenirler. İyi bir tuvalet sabunu olan LÜKS tonik tesirile cildlerinin tamamen şeffaf kaldığını, lâtif ve hoş bir revnak peyda ettiğini bilirler.

Daima LÜKS tuvalet sabununu kullanınız. Temiz ve güzel bir tene sahip olursunuz. Bu güzellik sabununun enfes kokusunu çok beğeneceksiniz.

2120 sinema yıldızının
tercih ettiği güzellik sabunu

LT.966

YILDIZINIZ DİYOR Kİ...

(26 Haziran'dan 2 Temmuz'a kadar:) Önümüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak edersenız, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Bu ara masrafınıza çok dikkat etmeniz gerekmektedir. Günü gününe hesap tutun. Yıldızınız his hayatınızda yenilikler olacağını haber veriyor. Para bakımından şimdiki durumunuz biraz daha devam edecek.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Venüs sizi koruyor. Ama Mars'ın tesiriyle enerjinizi biraz kaybediyorsunuz. Birisiyle münakaşa edeceksiniz. İşin kavgaya dökülmemesine çalışın. Uranüs'ün tesiriyle ev hayatınızda beğeneceğiniz bir değişme olacak.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Fazla kaprisisiniz. Bu da Venüs'ün tesiriyle oluyor. Ama zekânız sayesinde başkalarını çok mükemmel oyalıyabiliyorsunuz. Ev hayatınıza daha ehemmiyet veriniz. Maddi durumunuz bu hafta aynı kalıyor.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Ayın tesiri sizi biraz sıkıntıya düşürmüş. Bu sıkıntıyı atmak için çok yakınınızda imkânlar var. Bunlardan neden faydalanmıyorsunuz. Hafta sonunda bir haber alacaksınız. Bir seyahat yapmanız ihtimali var.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

Güneş ve Uranüs hususi hayatınıza kadar tesir ediyor. Mühim birisiyle karşılaşacaksınız ve ondan istifadeniz olacak. Biraz sabır gösterdiğiniz takdirde istediğinize kavuşacaksınız. Bunu Venüs size vadediyor.

BAŞAK BURCU
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Venüs gönül işlerinizi istediğinizden âlâ yoluna koyacak. Yalnız sıhhatinizi koruyan Pluton'a siz de yardım etmelisiniz. İyi yemek yiyin, uykunuzu da ihmal etmeyin. Bugünkü yaşayış tarzınız için bunlar şarttır.

TERAZİ BURCU
23 EYLÜL - 22 EKİM

Birisiyle bir türlü anlaşamıyorsunuz. Bu işi karıştıran Venüs. Ama Neptun size yardım edecek. Şirin bir insan oluşunuz çok işinize yarıyor. Yakınınız olan biri size bazı haberler verecek. Söyledikleri doğrudur.

AKREP BURCU
23 EKİM - 21 KASIM

Temiz bir aşk kollarını açmış sizi bekliyor. Siz de biraz anlayış ve karşılık göstersenize. Ama siz oralı değil gibisiniz. Böyle fırsat bir daha elinize geçmez. Saadetin karşılıklı sevgi yolundan geldiğini unutmayın.

YAY BURCU
22 KASIM - 20 ARALIK

Mars size çok kârlı bir iş hazırlamış. Sosyal münasebetleriniz çok verimli olmağa başlıyor. Tüccar değilseniz bile, bir ticaret işi yapacaksınız. Girişeceğiniz iş biraz tehlikeli, ama merak etmeyin, zafer sizindir.

OĞLAK BURCU
21 ARALIK - 19 OCAK

Bugünlerde sinirleriniz galiba biraz bozuk. Buna etrafınızdaki iki kişi sebep oluyor. Onlara aldırış etmemeye çalışın. Venüs, burcunuzdan geçiyor; his işlerinizde sizi destekliyecek. Sevdiğinize karşı mültefit olun.

KOVA BURCU
20 OCAK - 18 ŞUBAT

Bu haftanız başkalarına iyilik yapmakla geçecek. Bunun mukabilinde bir insanın kalbini kazanacaksınız. Ona şimdi ehemmiyet vermiyorsunuz ama ilerde maddi durumunuzâ bile büyük tesiri olacak bir insan.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Mars, burcunuzun tam üzerinde. İş sahasında mühim başarılar kazanacaksınız. Bunlar herkese nasip olmıyacak kadar mühim. His hayatınızdaki duraklama her halde kendi ihmalinizden olsa gerek. Dikkat!...

GÖNÜL POSTASI

Okuyucularımızdan Hü - Gü yazıyor:

«İki seneden beri birbirimizi seviyoruz, mektuplaşıyoruz. Sevdiğim adam dışarıda benimle buluşup konuşmak, anlaşmak istiyor. Halbuki muhitimiz dar, dedikodu olur. Dört ay sonra öğretmen çıkacağım. O zaman konuşabileceğimi yazdım. Sabırsızlanıyor, hep kendimi düşündüğümü söylüyor.»

Çok iyi hareket ediyorsunuz. Erkekler bu mevzuda biraz sabırsızlık gösterirler. Sizin temkinli, çekingen ve ağır başlı hareketiniz sevdiğiniz adamın duygularını firenliyecektir. Aşkın en büyük delili evlenmedir. Kendisine en doğru yolu, ailenizin oturduğu evin yolunu gösteriniz. Konuşup anlaşmak meselesi pek esaslı bir çare değildir. Çünkü iki namzet hiçbir zaman birbirlerine iç yüzlerini göstermezler.

—

Okuyucularımızdan A. T. yazıyor:

«İki senelik evliyim. Eşim 18 yaşında. Bana, beni kızdıracak yalanlar söylüyor. Hem de hâmiledir. Ben çok kızıyor, fena sözler söylüyorum. Bir gün iyi isek, on beş gün kavgalı. Beni sevip sevmediğini de bilemiyorum.»

Bilhassa eşinizin hâmile olmasını dikkate alınız. Kadın bu durumda az, çok anormalleşir ve son derece hassas olur. Fazla üstüne varmayınız. Yaptığı hareketlerin çoğu yaşının küçüklüğündendir. Normal şartlar altında evlendiğinize göre size istiyerek varmıştır. Yakında bir çocuğunuz doğacak ve o çocuk aranızda daha kuvvetli bir aile bağı teşkil edecektir. O zaman kuvvetle tahmin ediyoruz ki, eşinizi daha ağırbaşlı göreceksiniz.

—

Gerededen bir okuyucumuz yazıyor:

«15 yaşında bir kızım. Bir çocuğu seviyor ve mektuplaşıyordum. Çocuk ansızın buradan ayrıldı. Bir daha da gelmiyecek. Bir haftadır ne yiyor, ne içiyorum. Unutmak için ne yapayım?»

Çabuk unutursunuz. Çünkü bunlar mevsimsiz, hattâ yersiz duygulardır. Bedenî ve ruhî gelişme çağındasınız. Bu gibi hissî denemeler size muhakkak zarar verir. Buna emin olarak his bahsinde hiç acele etmeden gelişme çağınızı bağımsız ve neşeli olarak yaşamağa bakınız.

İzmirden Z. Göksu yazıyor:

«İki senedir bir kızı seviyorum. Mektup azdım. Beni seviyorsan ailemden iste, diye cevap verdi. Ben daha askerliğimi yapmadım. Acaba nişanlanayım mı?»

Sevdiğiniz kız size en doğru yolu göstermiş. Hakikaten seviyorsanız ailesinden isteyiniz. Anlaşırsanız nişanlanır ve uzaktan mektuplaşmakla birbirinize kendinizi anlatma imkânlarını da kazanırsınız.

—

Okuyucularımızdan A. A. yazıyor:

«Yedi senelik evliyim. Üç çocuğum var. Ailemin baskısı neticesi, güzel bir kızla evlendim. Fakat çok cahil. Bir türlü anlaşamıyorum. Şimdi on yedi yaşında ve aradığım vasıfları haiz bir kızla sevişiyorum. Bu sevgilim evlenmemizde ısrar ediyor. Karımdan ayrılır, onunla evlenirsem mesut olacağıma kanîim. Siz ne dersiniz?»

Üç çocuk babası bir erkekle sevişen bu kadar küçük yaşta bir kızın sizi ve kendisini mesut edebileceğine kani değiliz. Siz aile durumunuzu kendisinden saklıyorsanız büyük bir hata işlemektesiniz. Eğer genç kız bir yuva yıkacak zihniyette ise, ileride size cahil karınızı aratacaktır. Biz, üç çocuk babası olduktan sonra böyle yanlış bir adım atmanıza hiç taraftar değiliz.

—

Kadıköyden «Yasemin» e:

İmkân bulursanız konuştuğunuz gencin istikbal hakkındaki düşüncesini öğreniniz. Cinsiyetiniz icabı, sizin onun üstüne düşmeniz iyi olmaz.

«Unutmıya çalışayım mı?» dediğinize göre unutamıyacak kadar sevmiyorsunuz. Bu, bir beğenme ve yakıştırmadır. Buhranlı bir çağdasınız. Eşinize ait olan duyguları israf etmeyiniz ve sizi istiyenler arasında hoşunuza giden bir tip çıkarsa — uzak bir ihtimal pahasına — reddetmeyiniz.

—

İzmitten mektup yazan bayan okuyucumuza:

Kocanızın bulunduğu muhitte, yeni bir aile teşkil edeceğiniz için yaşamanız, oraya alışmanız gayet tabiîdir. Ancak iki namzetten birini salim kafa ile seçiniz, ailenizin de reyini alınız. Adaya giderseniz yanınızda ailenizden biri bulunsun.

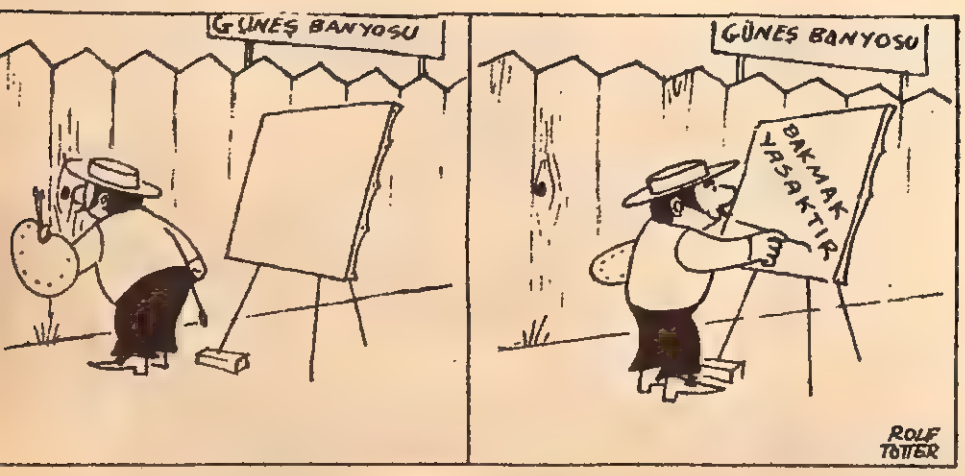

Bugün de *nefis* bir italyan yemeği...

Grafika

İtalyan usulü pirzola

Kullanılacak malzeme: 750 gr. koyun pirzolası, 1/2 paket makarna (No. 1), 150 gr. SANA, 2 çorba kaşığı domates salçası, 100 gr. dil, 1 patlıcan, 100 gr. rende kaşar peyniri.

Yapılması: Pirzolalar tuzlanır, biberlenir galeta ve yumurtaya bulanarak SANA'da kızartılır. 50 gr. SANA, biraz sulandırılmış domates salçası, küçük parçalara kesilmiş dil, soyulmuş, küçük parçalara kesilmiş ve SANA'da daha evvel kızartılmış patlıcan ve 100 gr. rende peynir ile bir salça yapılarak haşlanmış ve süzülmüş makarnaya ilâve edilir, karıştırılır. Tabağa konur, üzerine pane pirzolalar dizilir, tavadaki yağdan biraz gezdirilir. Çok sıcak servis yapılmalıdır.

Sana

S163

BU YAZIN MODASI:

RENKLİ

Bu yaz renkli blûzlar çok giyilmektedir. Poplinden; emprime, pamuklu veya ipekliden yapılan blûzlar sabahları ya şort, ya pantolon üzerine; öğleden sonraları da güzel etekliklerle kullanılmaktadır.

1

2

1 Beyaz zemin üzerine geniş yeşil yollu ipekliden bir blûz. Yakası spordur ve önden küçük sedef düğmelerle iliklenmektedir. Manşetler de güzel sedef kol düğmeleri ile iliklenmektedir. (Camiceria San Marco, Venedik)

2 Emprime ipekliden çok güzel bir blûz. Yakasızdır. Dekoltesi yayıktır ve arkadan küçük düğmelerle iliklenmektedir.
(Camiceria San Marco, Venedik)

3 Emprime sura'dan bir blûz. Kolları truvakardır. Yaka hafif yuvarlaktır. Önde küçük sedef düğmelerle iliklenmektedir.
(Boutique Pierre Balmain, Paris)

4 Kalın beyaz ipekli kumaştan yapılmış olan bir blûz. Önünde geniş bir pat vardır. Düğmeler patın altına gizlenmiş durumdadır.
(Camiceria San Marco, Venedik)

5 Desenli ince ketenden güzel bir blûz. Yukarıdan aşağıya kadar düğmelerle iliklenmektedir. Arzu edilirse yukarıdan iki düğme açık bırakılabilir. Kol ağzında tasma şeklinde kol kapakları mevcuttur.
(Camiceria San Marco, Venedik)

BLÛZLAR

ODO-RO-NO (KOKU GİDERİCİ) **kullandığınız zaman**

banyodan yeni çıkmış intibaını uyandırırsınız

Saat, ister sabahın, ister akşamın 4'ü olsun ODO-RO-NO sayesinde size refakat edenler üzerinde en hoş tesiri bırakırsınız... sizi beğenenlerin kelimenin tam manasiyle gözlerini kamaştırırsınız.

Banyodan sonra ODO-RO-NO kullanırsanız, banyonun verdiği teraveti her gittiğiniz yere, her yaptığınız işe beraber götürmüş olursunuz. ODO-RO-NO terlemiye mani olur... nahoş ter kokusunu tamamen bertaraf eder... tesiri 100 de 100 kat'idir. ODO-RO-NO, kadın, erkek, ailenin bütün fertleri için ideal bir cazibe bekçisidir.

ODO-RO-NO

günlük itiyatlarınızdan olmalıdır

FAAL 03-59

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Mücteba +

«İntihap olunmuş, seçilmiş» anlamında Arapça kadın ve erkek isimlerindendir. Bu kelime İmam Hasanın lâkabıdır.

Aslan +

Mecazi mânada «gürbüz, yiğit» anlamına gelir. Erkek isimleri arasında bulunan bu kelimenin aslı «arslan» dır. Selçuklular ve Türkler bu erkek ismini çok kullanmışlardır.

Salman +

Yeni nesilde görülen Türkçe isimlerdendir. Soyadı olarak da kullanılıyor. «Hür, bağımsız» anlamına gelmektedir.

Şems, Şemsi, Şemseddin +

Arapçada «güneş» demektir. Şems kadın ismi olarak da kullanılır. Şemsi «güneşle ilgili», Şemseddin «dinin güneşi» anlamlarına gelir. Adaşlar arasında Üsküdarda bir semte adını bırakmış bulunan Kanuni Sultan Süleymanın vezirlerinden ve beylerbeylerinden, şairliğiyle de tanınmış Ahmet Şemsi Paşa, dilimize ve bütün kültürümüze hizmetleri dokunmuş, roman ve tercümelerinden başka lûgat ve ansiklopediler yazmış bulunan fikir ve ilim adamlarımızdan Şemsettin Sami, On dokuzuncu Asır sonlarında tanınmış «Külliyat-ı Lûgat» isimli kamusun ilk cildini yayınlamış olan muharrir Şemsettin Bey de bulunuyor.

Seniye +

«Yüksek, yüce» anlamına gelen kadın ismidir. Kelimenin müzekkeri «Senni» dir. (Emr-i senni = Yüksek emir, Saltanat-ı Seniye = Yüce saltanat).

Zinnur +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime «nur sahibi, nurlu» anlamına gelir. «Zi» sahip, «nur» ışık demektir. Nur, daha çok «kutsal ışık» mânasını taşımaktadır.

Gökçen +

Öztürkçe kadın isimleri ve soyadları arasında bulunan bir kelimedir. «Güzel, şirin, zarif» anlamına gelir. İlk kadın pilot ve öğretmenlerimizden olan Sabiha Gökçen bu kelimeyi soyadı olarak almıştır.

Kirami +

Erkek isimleri arasında bulunan bu kelimeyi «keramı» şeklinde kullananlar da vardır. Kiram «kerim, şerefli, cömert olanlar, büyükler» demektir. Kirami «Kerim, şerefli, cömert olanlardan» anlamına gelir.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Bay Metin Alpaslan'a:

Türkmen, Oğuz Türklerinin bir koluna verilen özel bir isimdir. Osmanoğulları zamanında Anadolu ve Rumelide yerleşen Türklerin çoğu Türkmen kabilelerine mensuptur. Türklerden İslâm dinini en evvel kabul edenler Türkmenlerdir. Abbasilerin hilâfeti zamanında askerlikle halifelerin hizmetine girmiş ve İslâm dininin inkişafına çalışmışlardır.

■

Şarköyden Bay Eyüp Gökkaya'ya:

Hayat sayıları (1-12), (13-38), (39-64), (65-90), (91-116) ve yeni seri sayıları da (1-26) olarak ciltleniyor. İlk cilt 12, diğerleri 26 şar sayıdır. İsterseniz cilt kapaklarını idarehanemize sipariş ediniz. Size göndeririz. Orada ciltletirsiniz. Son cilt bu sayı ile tamamlanıyor.

■

Kastamonudan Bay Hasan Akdağ'a:

Gönderdiğiniz bilmecelere teşekkür ederiz. Fakat çok kare kapatıyorsunuz, miteloji gibi yanlışlar yapıyorsunuz. Başına veya sonuna bir harf getirilirse, gibi kelimeler de kullanmıyoruz. Daha düzgün ve hatasız bilmece tertip ederseniz başarırız.

■

Horasandan Şair Mevlût İhsanî'ye:

Birbirlerini sevdikleri halde başka eşlerle evlenen âşıkların acıklı hali bizi de müteessir etti. Hayatın bazen böyle cilveleri olur. Daha fazla tafsilât vermek her iki aileyi de teşhir etmek demektir.

■

Ankaradan Bay Behçet Şen'e:

(Nehire) yoktur, (Nehriye) vardır. Çaya, nehre mensup ve mütaallik demektir. Nehr Arapçadır. Türkçemizde nehir diyoruz. Güzel bir kız çocuk ismi olabilir. Mademki koydunuz, Nehir olarak kalsın.

MİNYATÜR MEHTER — Muğla Merkez Dumlupınar İlkokulunda tam t lâtlı bir «Minyatür Mehter Takımı» kurulmuştur. 52 kişilik takımda 30 fazla saz olup, kıyafetler dedelerininki gibidir. 23 Nisan ve 19 Mayıs şe lerine katılmışlar, mehter marşları ve yürüyüşleriyle çok beğenilmişl

Gaziantepten Bay Osman Güzel'e:

Mektubunuz geç geldiği için arzunuzu yerine getiremedik. Gaziantebin büyük ve medeni şehirlerimizden biri olduğundan ve halkının uyanıklığından kimsenin şüphesi yoktur. İnşallah daha çok inkişaf edecektir. Folklor ekibinize ve mehter takımınıza başarılar dileriz.

■

Tavşanlıdan Bay Yüksel Gürpınar'a:

Karikatür yapmanın bir öğrenciye zararı dokunmaz. Boş vakitlerinde bununla meşgul olup, istidadı varsa yetişir. Siz daha teferruatlı resimler yaparak çalışınız.

■

Kozandan Bay Vehbi Yassı'ya:

Her şeyden önce biraz beslenmeli ve kendinizi toplamalısınız. O zaman kolaylıkla iş bulabilirsiniz. Size başarılar dileriz.

■

Tarsustan yüksek tahsil yapmak istiyen okuyucumuza:

Üniversiteler her yaşta vatandaşa açıktır. Hayatınızı kazandıktan sonra da yüksek tahsil yapabilirsiniz. Kendi kendinizi yetiştirmeniz veya muhitinizdeki zenginlerden yardım istemeniz doğru olur.

Ankaradan Bay Hasan Akşi

Hayat mecmuasının bu süt
rında iki defa bayrağımız hakk
bilgi verdik. Mufassal malûma
mak için İslâm Ansiklopedisin
cildinin 401. sahifesinde baş
bayrak bahsini okuyunuz. 14
1937 de tatbike konulan bir ka
la Türk bayrağının ebadı ve
tesbit edilmiştir. 3. Selim zam
da yapılan ıslahatta bayrakla
zın üzerindeki hilâl şekline seki
şeli bir yıldız ilâve edilmiş,
sonra yıldızlar beş köşeli olmu

Hayat'ın Cilt Kapaklı

**Hayat mecmuasının 1958 yılı
nuna kadar olan nüshaları 5
tamamlamıştır. Bunlara ait
susi kapaklar müessesemiz
350 kuruşa satılmaktadır. 19
da başlıyan 1 ilâ 26. sayıya
cilt kapağının fiyatı 5 lira
ve bu cilt kapağı 1959/1 işar
ile istenmelidir. Okuyucuları
zın sipariş verirken hangi cil
kapağını istediklerini açıkça b
dirmelerini rica ederiz.**

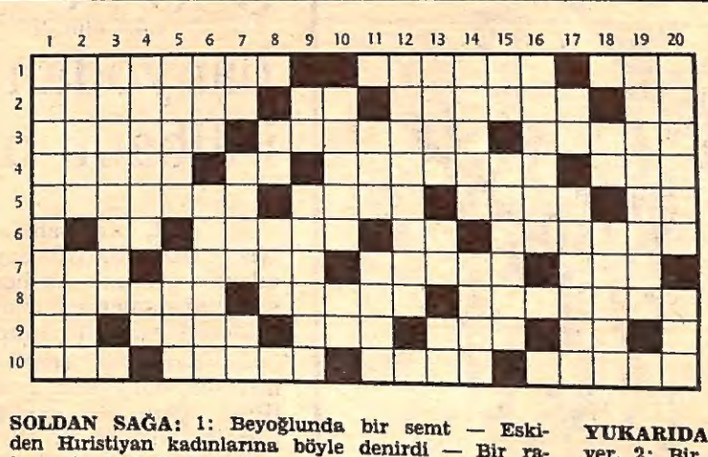

SOLDAN SAĞA: 1: Beyoğlunda bir semt — Eskiden Hıristiyan kadınlarına böyle denirdi — Bir rakam. 2: Birleşik Devletlerin oturduğu kara — Hayvani besin maddesi — Bir renk — Tok onun halinden anlamaz. 3: Kundura derilerinden — İktisat — Kadın ismi. 4: Sıhhatsizlik alâmeti — Şikâr — Oruç ayı — Herkese söylenmemesi lâzımgelen şey. 5: Kadın ismi — Para senedi — Takının eski terimi — Bir soru. 6: Kırmızı — 1926 da Bozkurt gemimizi batıran yabancı vapurun adı — Birlikte (Farsça) — Türkçede parazit anlamına gelir. 7: Geyiği ile meşhur bölge — Yazlık kumaşlardan — Tersi kısmet — Engel. 8: Çalışkanlara söylenir — Ninelerin anlattığı — Erkek ismi. 9: Şart takısı — Kalbur — Hoş koku — Şeref — Tersi eser. 10: Hararet — Çok mükemmel — Mermi — Süveter.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Kiremidin alt
yer. 2: Bir kadın ismi — Kuşadasına bağlı t
bir mevki. 3: Babaca. 4: Dullar (eski terim)
nota. 5: İlim — Eski hacim ölçülerinden. 6:
çede ağa — Açıktan açığa anlamında bir dey
Bir kelimenin kısaltılmışı — Katod'un aksi
fabede bir harf. 8: Hane — Tersi denizin
mesi. 9: Yama — İhtiyarlıkta saçmalama. 10
dağlarımızdan biri — Bir nota. 11: Eski t
ekmek — Bedava veya tenzilâtlı bilet belge
Benzinle işliyen taşıtlardan. 13: Kavga bıçağı —
bilde en büyük kâğıt — İşaret sıfatı. 14: Alıcı
Doğudaki akar sularımızdan. 15: Tersi ayı evi
redilen. 16: Sıcak memleket yemişlerinden.
lâyet — Patırdılı münakaşa. 18: Kurum —
19: Eş babası. 20: Nuş ederek — Tersi can

BİLMEC

GEÇEN HAFTA
BİLMECENİN ÇÖZÜ

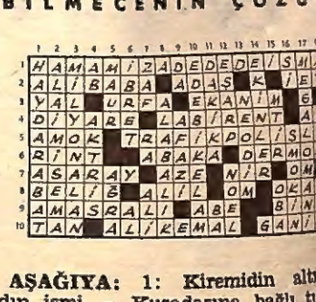

KARİKATÜR

Hayat

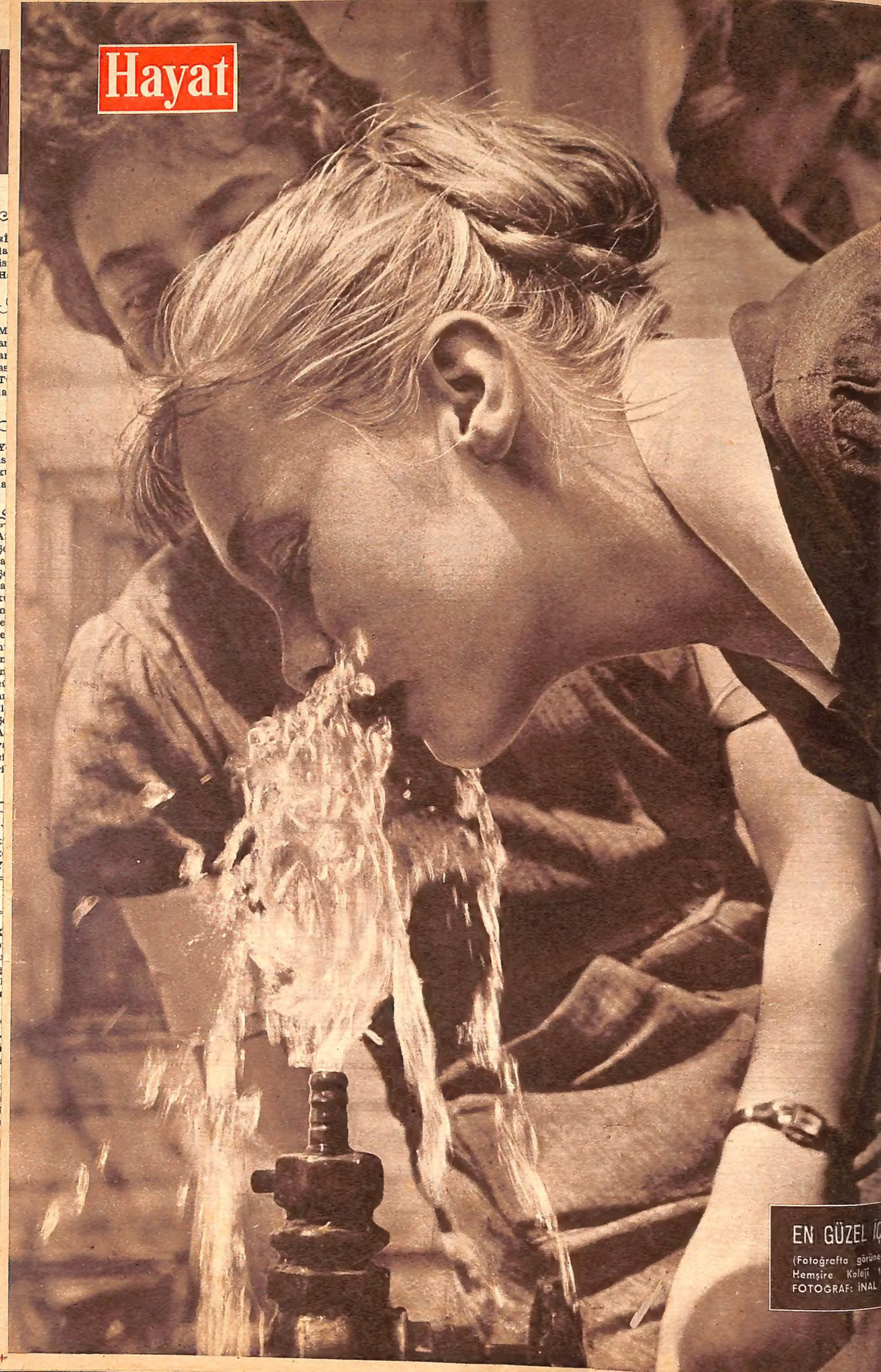

EN GÜZEL
(Fotoğrafta görüne
Hemşire Koleji
FOTOĞRAF: İNAL